SÖDERBYGDENS
-5 MRS. 1942

Förslag i 2 blad
till dikning inom

Blad. 1

Engelska diket

inom Hammars by av Nosaby socken, Kristianstads län
upprättat vid syneförrättning enligt vattenlagen
år 1941 av

Dikning inom
Hammar by 1912

Statens lantbruksingenjör

Genom Kungl. Lantbruksstyrelsens beslut denna dag har ändring i för företaget fastställd plan med ivits i enlighet med av styrelsen å handlingarna gjord påskrift.

Stockholm de 18 januari 1952
Enligt uppdrag
A. Danielsson.

Registernummer
Nosaby socken

A	Hammar	10^{3}
B	"	10^{4}
C	"	10^{5}
D	"	10^{17}
E	"	10^{31}
F	"	10^{6}
G	"	10^{7}
H	"	10^{47}
I	"	10^{35}
K	"	10^{131}
L	"	10^{132}
M	"	10^{133}

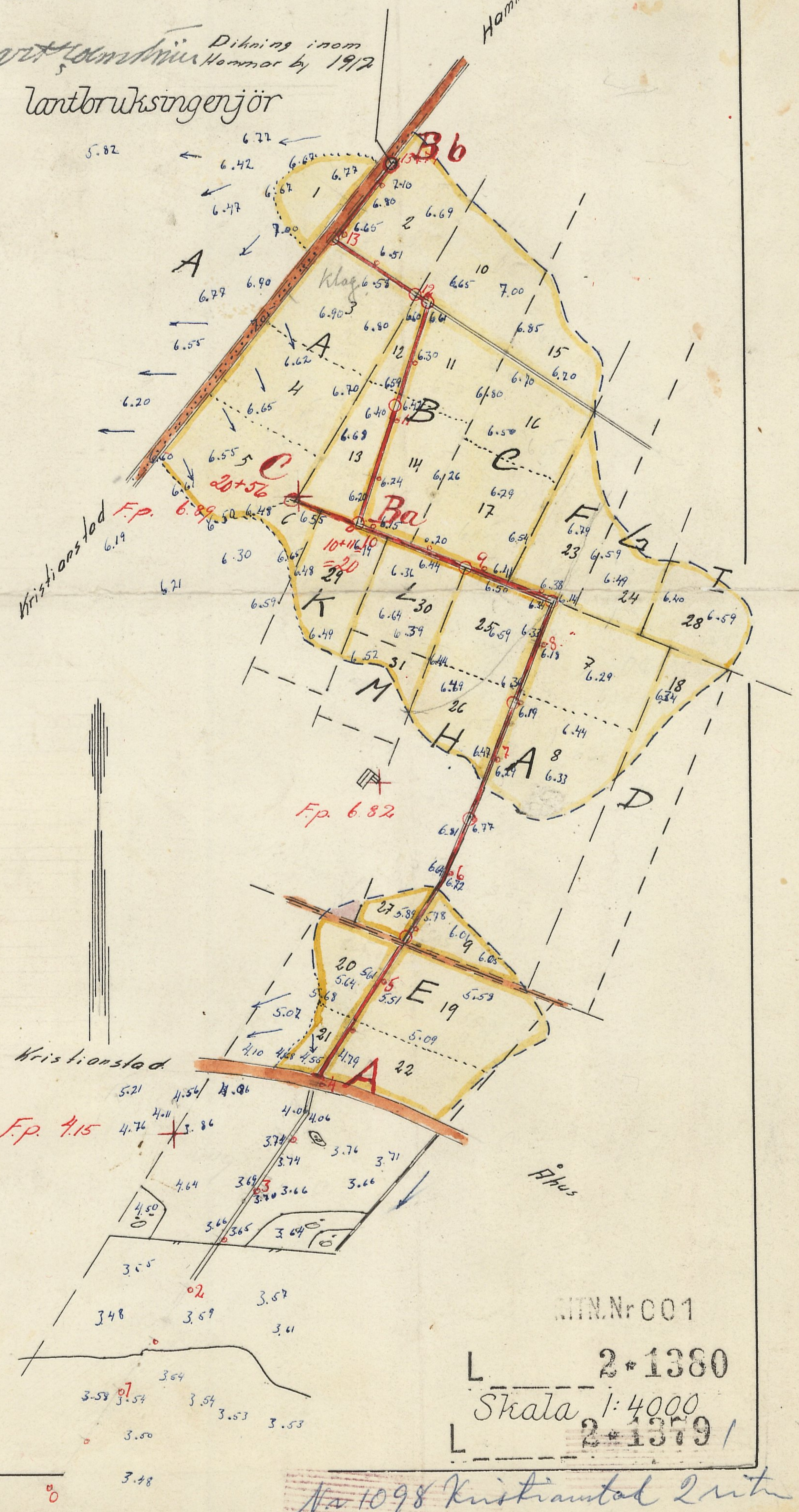

RITN. Nr 001

L 2-1380

Skala 1:4000

L 2-1379 /

Nr 1098 Kristianstad 2 ritn

Utdrag av

Karta

över

HAMMAR

i Nosaby socken, Kristianstads län
upprättad år 1857 av
J. U. Herbst

Vidimeras:

statens lantmäteriingenjör.

Söderbygdens Vattenavledningsbolag
– 5 MRS. 1942

Röda beteckningar införda vid syneförrättning
enligt vattenlagen år 1941.
═ = Engelska dikets sträckning

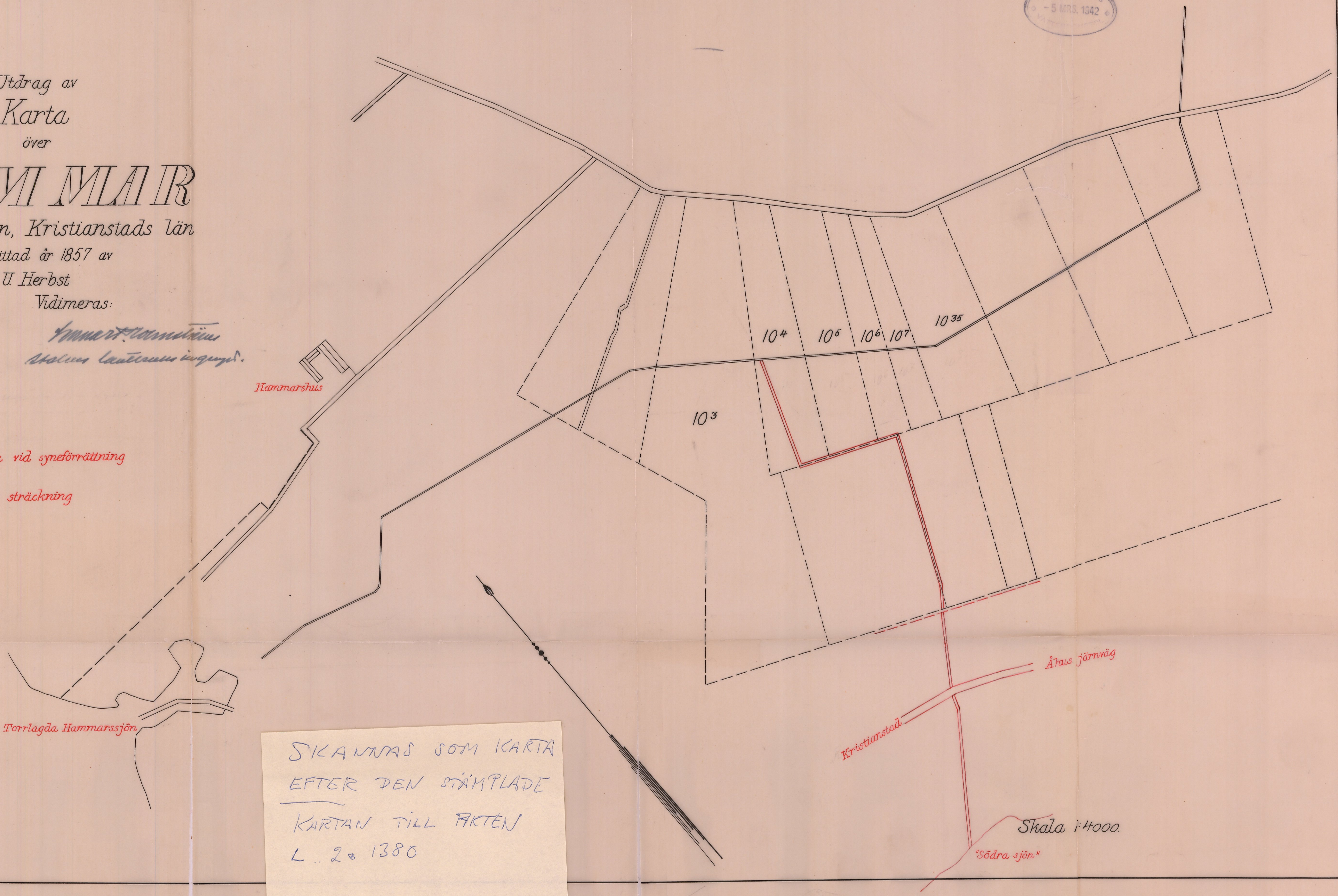

SKANNAS SOM KARTA
EFTER DEN STÄMPLADE
KARTAN TILL AKTEN
L. 2:1380

Hammars Engelska dikningsföretag 1941.

Blad 2.

Gunnar Wennström
Statens lantbruksingenjör

Förslag till intagningsbassäng i pkt. 11+96
1:50

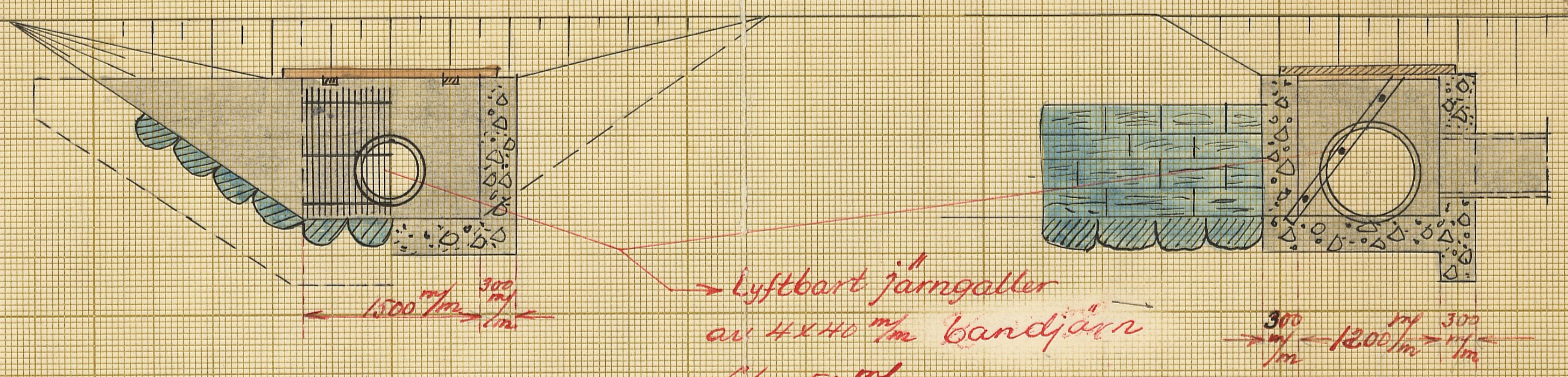

Förslag till dikesöga i pkt. 4+10
1:50

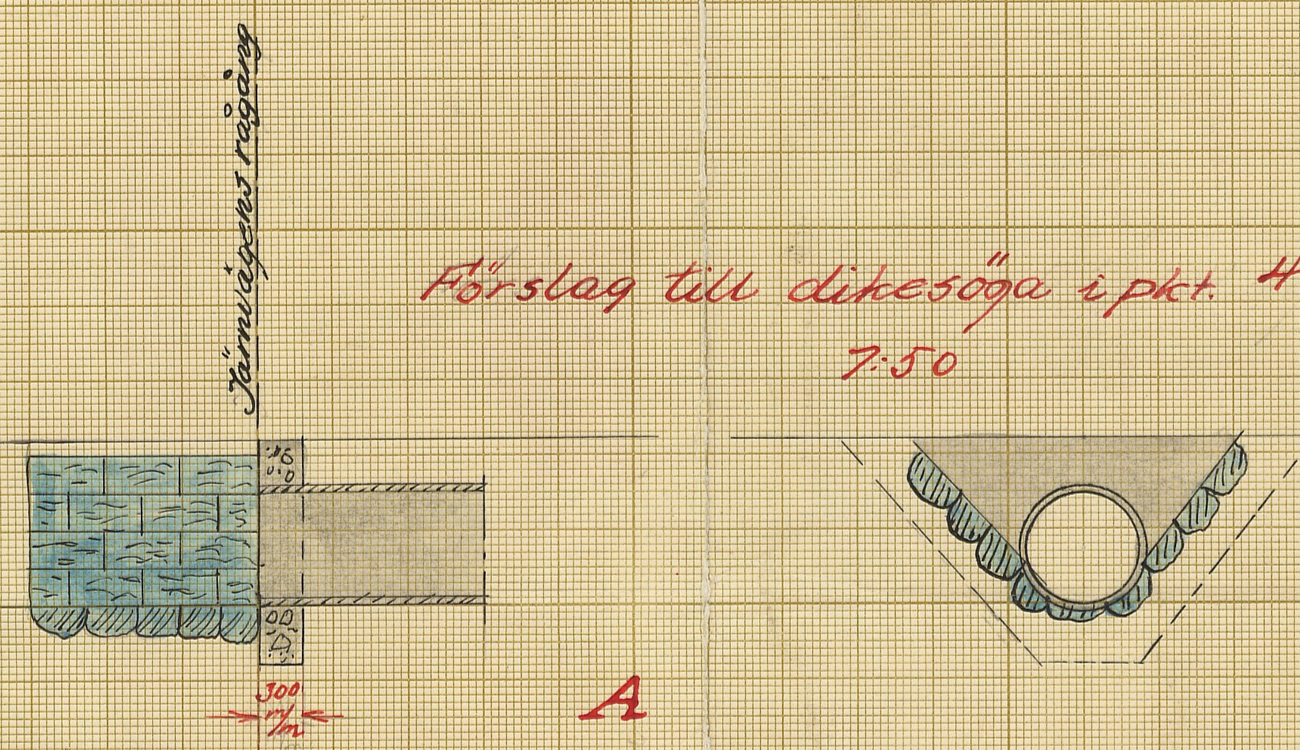

Förslag till intagningsbrunnar
1:50

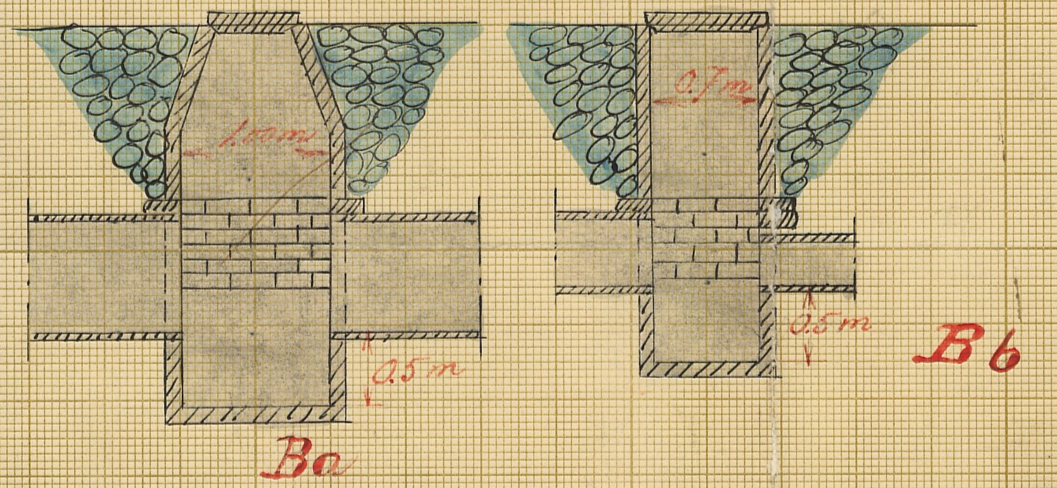

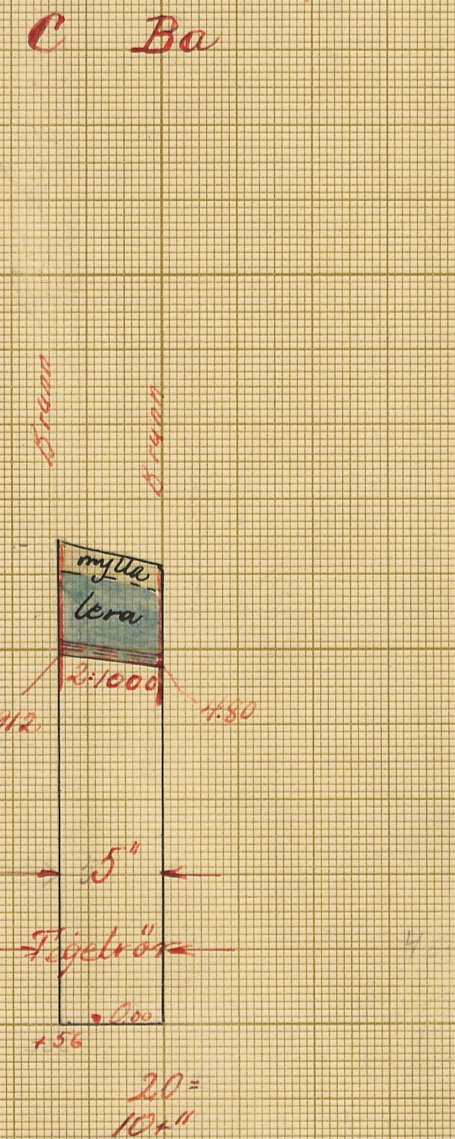

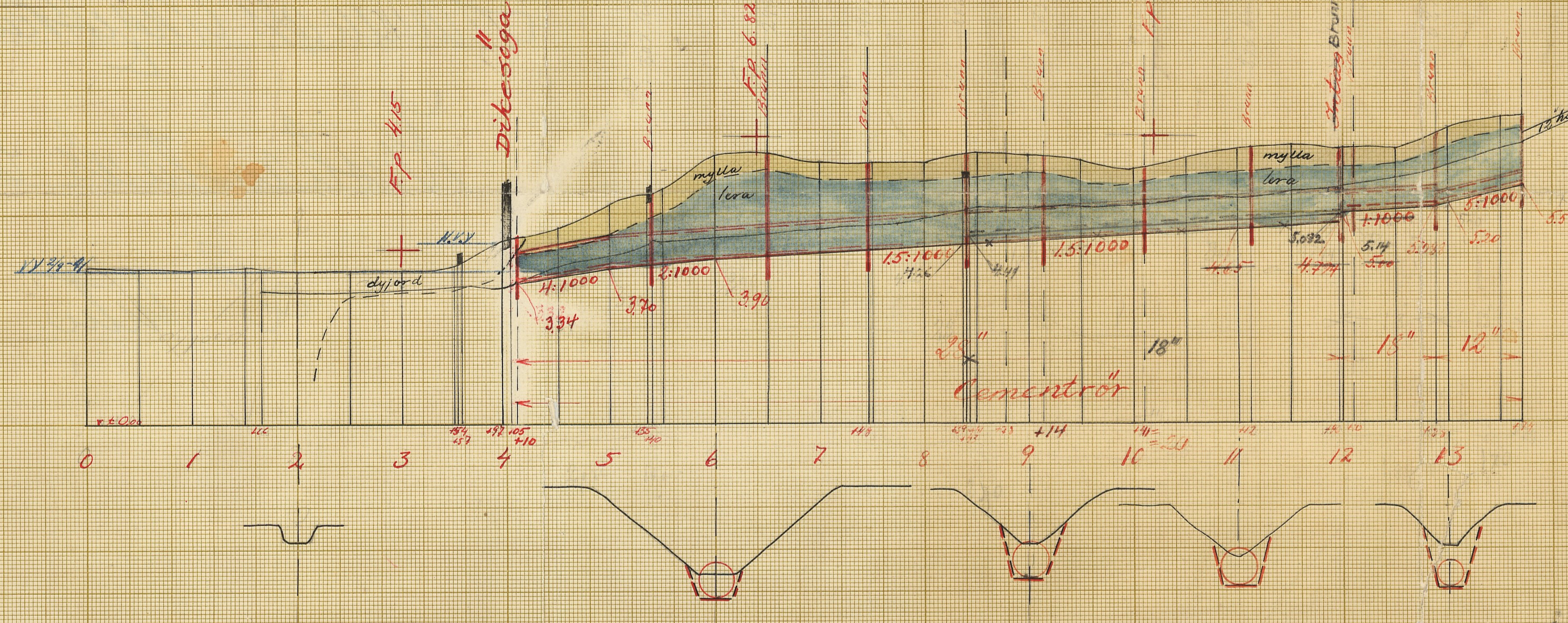

18 januari 52

A. Danielsson.

L 2:1380

Längd-skala 1:4000.

L 2:1379

Höjd-och sektions-skala 1:100.

2

[illegible] Nr 002

Nr 1098 Kristianstad 2 st.

DIARIE Nr 3824
K. LANTBRUKSSTYRELSEN
15 FEB. 1943

4 MAR 1942

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Kulturtekniska byrås arkiv

L 2*1380

N.0.88
AKD 4/42
dikn

3) AD 97/46

504-49
Komb.

Originalhandlingar

rörande

Hammars Engelska

dikningsföretag

1941.

90h

Krist. län

Nederbördsområde n:o 88.

ORIGINALHANDLINGAR

rörande

nygrävning av s.k. Engelska diket inom Hammars by av Nosaby socken av Kristianstads län; upprättade år 1941 vid syneförrättning enligt vattenlagen av

Gunnar Holmström
Statens lantbruksingenjör.

Handlingarna innehålla förutomt titelblad femtiofyra (54) skrivna och paginerade sidor samt åtföljas av plan-, profil- och sektionsritningar i 2 blad.

Protokoll hållet vid
syneförrättning enligt vatten-
lagen avseende rensning
inom Hammars by av Norra-
by socken och Kristianstads
län.

År 1941 den 27 november inställde sig undertecknad statens lantbruksingenjör hos lantbrukaren Jöns Olsson å Hammarstorp för att på grund av länsstyrelsens förordnande verkställa syneförrättning enligt vattenlagen avseende nygrävning av det s.k. Engelska diket inom Hammars by av Norraby socken och Kristianstads län. Efter personliga kallelser hade till sammanträde infunnit sig:

Jöns Olsson, Hammarstorp;		
Ola Eriksson	Hammar	10
Carl Åkerström	"	10
Per Hansson	"	10
Hjalmar Jönsson	"	10

Christianstad-Hässleholm och Östra Skånes järnvägar genom byråbokhållaren S. Malmberg enl. fullmakt bil. 1

Drätselkammaren i Christianstad genom stadsombudsmannen John Sjölin enl. fullmakt bil. 2.

Såsom biträdande godemän: Alfred Svensson, Araslöv, och Axel Andersson, Hällegård, vilka båda avlagt föreskriven ed.

f 1.

bet på undertecknads Statens landtmäteriingenjörs utfärdade på ordinandet blivit ansökan därom upplästes (bil 3).

§ 2.

På därom framställd fråga uppgavs ej någon jävsanmärkning mot synemännen.

§ 3.

Till förrättningsmännen hade inkommit skrivelse enligt vilken Carl Åkerström och Ka Eriksson i Hammar förenade sig med sökanden. Denna föreningshandling (bil 4), som upplästes, vidhölls vid förfrågan därom, vilket styrktes av synemännen genom anteckning å akten.

§ 4.

Sökandena yrkade anläggandet av så vitt (möjligt) fallande avloppsdike i s.k. Engerska diket till sådant djup och dimensioner, att deras vattenskadade mark kunde torrläggas till lagenligt djup på [illegible] sätt att kostnaderna skulle fördelas enligt lag. Sökandena yrkade därjämte att Staden Västerås skulle betraktas som delägare enär Staden hade nytta av att Engerska diket blivit öppnat. Till stöd för detta yrkande hänvisades till bestämmelserna i det s.k. Milnerska kontraktet angående torrläggning av Hammars-

Ajd.

§ 5.

~~Stadsnotarien~~ ombudsmannen Sjöblom meddelar att stadens skyldighet beträffande underhållet av Engelska diket reglerats genom Kungl. Maj:ts dom den 30 oktober 1918. Av denna anledning bestred han att staden skulle anses vara sakägare (se bil 5).

§ 6.

Förrättningsmannen kungjorde, att synemännen omedelbart skulle påbörja för ärendets vidare handläggning nödiga undersökningar och värderingar och att nytt sammanträde skulle hållas å samma lokal fredagen den 19 december 1941 kl 1 e.m., till vilket sammanträde inga andra kallelser än detta meddelande komme att utgivas.

§ 7.

Då icke vidare förekom upplästes dagens protokoll och slöts sammanträdet. Ort och tid som ovan.

Lennart Holmström

Statens lantmäteriingenjör.

Axel Bondesson Alfred Jonsson

År 1941 den 19 december.

Denna dag sammanträdde åter synemännen å Hammarby, varvid följande sakägare infunno sig:

Jöns Persson, Hammartorp;
J. Malmberg, Kristianstad.

§8

Förrättningsmannen framlade och föredrog det upprättade dikningsförslaget samt upplästo båtnadsfördelning, ägobeskrifning och värderingslängd i sammandrag (bil 6), kostnadsberäkning (bil 7). och kostnadsfördelningslängd (bil 8).

§9.

Synemännen ingåfvo sitt utlåtande (bil 9).

§10.

Det beslöts att företagets styrelse skulle bestå af tre medlemmar. Härtill valdes Jöns Persson, Ola Eriksson och Carl J. Åkerström, samtliga i Hammar.

§11

Till ordförande i styrelsen valdes Jöns Persson, Hammartorp pr Kristianstad, och skulle till företaget hörande handlingar och ritningar förvaras af ordföranden.

§12

Räkning å förrättningskostnaderna bifogades protokollet (bil 10).

§13.

Då intet vidare förekom förklarades förrättningen afslutad och uppsattes dagens protokoll.

Ort och tid som ofvan
Gunnar Tornström
Statens lantbruksingenjör
Alfred Larsson Axel Bondesson

Bil 1.

**KRISTIANSTAD–HÄSSLEHOLMS
JÄRNVÄGSAKTIEBOLAG**
KRISTIANSTAD

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖREN
TEL. 24, 81, 123

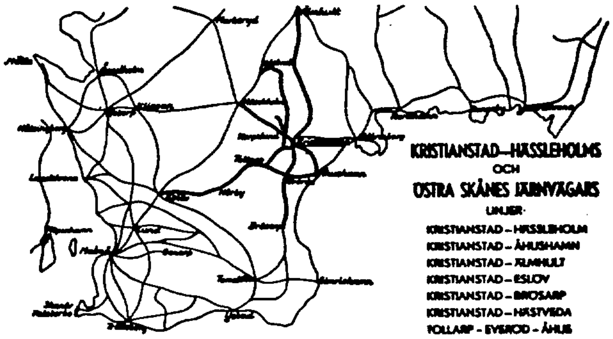

Kristianstad den

Fullmakt

för byråbokhållare S.Malmberg att vid sammanträden för syneförrättning avseende upprensning av "Engelska diket" i Hammar företräda Kristianstad-Hässleholms Järnvägsaktiebolag.

Kristianstad den 17 november 1941.

KRISTIANSTAD-HÄSSLEHOLMS
JÄRNVÄGSAKTIEBOLAG

Bevittnas:

Börje Mårtensson

Avskrift.

Kungl.
Patent- och Registreringsverket
Aktiebolagsavdelningen
Stockholm.

Att Kungl. patent- och registreringsverket den 31 januari 1898 beviljat registrering för Kristianstad-Hässleholms järnvägsaktiebolag, att styrelsen, som har sitt säte i Kristianstad, enligt en denna dag i aktiebolagsregistret intagen uppgift utgöres av vice konsulerna Per Jönsson Borg och Carl Nilsson, grosshandlarna Anders Andersson, Bengt Johan Jönsson, Bror Johan Holmqvist och Arvid Ossian Lindgren, slöjdläraren Hans Birger Hansson samt typografen Per Alfred Mårtensson, alla i Kristianstad, jämte trafikchefen Nils Greger i Nosaby socken av Kristianstads län, med rådmannen Carl Einar Dörring, typografen Per Gottfrid Jonzon, direktören Nils August Borg och järnhandlaren Hjalmar Magnus Hansén, alla i Kristianstad, till suppleanter, och att firman tecknas, förutom av styrelsen, av Per Jönsson Borg, Nilsson, Andersson och Greger var för sig, det varder härmed till bevis meddelat.

Stockholm den 10 februari 1941.
Ex officio:
Harry Glaumann.
(Stämpel)

Vidimeras:
Börje Mårtensson

7.

Bil 2

Fullmakt

för innehavaren eller den han i sitt ställe förordnar att vid alla domstolar och ämbetsmyndigheter anhängiggöra, uttöra och bevaka drätselkammarens talan vid av länsstyrelsen i länet förordnad syn enligt vattenlagen avseende nygrävning av "Engelboa diket" i Hammar den 27 november 1941 och följande förrättningar

att å drätselkammarens vägnar uppbära och kvittera alla uti ifrågavarande sak drätselkammaren tillkommande medel. Ombudets laga åtgärder godkännas.

Kristianstad den 14 november *19*41

DRÄTSELKAMMAREN:

Nils Svantesson

N. O. Westerberg G. Andersson

Harald Persson

E. Pettersson K. Björklund

Bevittnas:

Gunnar Nilsson Nilsson

Bil. 3 8

10

RESOLUTION.

Jämlikt 10 kap. 33 § vattenlagen förordnar länsstyrelsen statens lantbruksingenjör Lennart Holmström att i enlighet med föreskrifterna i ovan åberopade lag, därest laga hinder ej möter, verkställa den uti bilagda ansökan påkallade förrättning; skolande sökanden tillställa förrättningsmannen detta förordnande.

Kristianstads landskansli den 10 februari 1931.

STÄMPEL FEM KRONOR

Stämpel fem kronor.

Sökanden.

No. 55/15 inl. till Länsstyrelsen
i Kristianstads län
Ekdn den 7/2 1931

Prot. A 164
164

Till Länsstyrelsen i Kristianstads län.

Härmed anhålles vördsamt om förordnande för Statens lantmäteriingenjör att verkställa syneförrättning enligt vattenlagen angående delning inom Hammars by i Nosaby socken. Samtliga de delägare berörande torde förr av förrättningsmannen kunna alla tvistemål avgöras.

Hammar den 28 oktober 1930.

Jönsson
Ohlsson

Uppf. 1579 Kristianstad.

Bil 4

Föreningshandling.

Härmed förena vi oss med Jöns Olsson i hans av den 28 okt. 1930 daterad ansökan om syn enl. vattenlagen i och för torrläggning av vattenskadade marken till Hemmans by i Näsums socken av Kristianstads län.

Hemmans den 1 sept 1941

Carl Åkerström

Ola Eriksson

Förestående föreningshandling att upplästs vid syneförrättning enligt vattenlagen den 27 nov. 1941 och vidkänts, bestyrka

Lennart Rosenström
Statens lantbruksingenjör

Axel Bendesson Alfred Svensson

Avskrift.

Bic 5

Kungl. Maj:ts

Dom i det till Kungl. Maj:ts överseende från Dess och Rikets Hovrätt över Skåne och Blekinge genom ordentligt sökande komna mål mellan staden Kristianstad, å ena, samt Ola Ericksson, Jöns Ohlsson och Carl Åkerström i Hammar, å andra sidan, ömsom sökande och svarande.

Av handlingarna i målet inhämtades följande.

Ericksson och hans medparter instämde den 24 september 1913 staden till Villands Häradsrätt samt anförde: En föregående ägare till ett av staden enligt kontrakt den 10 februari 1909 från Nosaby-Hammarsjöns Aktiebolag med tillträdesrätt den 14 mars samma år inköpt område, som förr täckts av Nosaby-Hammarsjön, hade år 1870 eller 1871, till gagn för då pågående torrläggning av sjöområdet, av dåvarande ägare till Erickssons och medparters hemman i Hammar inköpt mark och därå upptagit ett dike, vilket från Hammars by i sydlig och sydvästlig riktning till Helgasjön avledde vatten, som förut haft sitt avlopp i västlig riktning till Nosaby-Hammarsjön; och hade därvid tillika överenskommits, att diket skulle underhållas av ägaren till ifrågavarande sjöområde. Diket hade därefter av dem, som före staden ägt sjöområdet, underhållits. Ehuru i samband med äganderätten till sjöområdet å staden övergått äganderätt till dikesmarken jämte skyldighet att underhålla diket, hade staden ej nöjaktigt fullgjort berörda skyldighet. Staden hade därigenom föranlett, att skada uppkommit å Erickssons och hans medparters jord. Med anledning härav yrkade Ericksson och medparter åläggande för staden att dels låta upprensa diket från en å en av staden till Häradsrätten ingiven kartskiss med bokstaven a betecknad punkt och vidare enligt skissen ut till Helgasjön, dels ock i ersättning för nämnda skada utgiva, för år räknat, till Ericksson ettusen kronor, till Ohlsson ettusen etthundratjugofem kronor och till Åkerström ettusen femhundra kronor.

Såväl Ericksson och hans medparter som staden fordrade ersättning för rättegångskostnad.

Häradsrätten yttrade i utslag den 20 juli 1914: Enär ifrågavarande dike finge anses styrkts hava uteslutande upptagits för torrläggning av det staden ostridigt numera tillhörande området av Nosaby-Hammarsjön, samt diket ej visats efter upptagandet fått annan uppgift att fylla till Erickssons och dennes medparters eller andras förmån eller av annan övertagits, måste staden genom förvärvandet av sagda område, i trots av att särskilda bestämmelser därom ej kunde påvisas, anses även hava bekommit diket ifråga. Vid sådant förhållande och då jämväl underhållsskyldighet av diket måste anses tillkomma staden, men staden brustit härutinnan, varigenom Ericksons och hans medparters marker skadats, ävensom enär staden, som förvärvat äganderätt till torrlagda sjöområdet genom kontraktet den "13 mars" 1909, från nämnda dag vore ansvarig för av Ericksson och medparter genom diket liden skada, som enligt utredningen i målet borde anses hava medfört årlig förlust för Ericksson av sjuttiofem kronor för ett vart av minst 10 tunnland vattenskadad mark, för Ohlsson av sjuttiofem kronor för ett vart av minst 6 tunnland vattenskadad mark och för Åkerström ettusen kronor sammanlagt för 4 eller 5 tunnland sådan mark, förpliktades staden att dels såsom skäligt skadestånd utgiva till Ericksson tretusen trehundrasjuttiofem kronor, till Ohlsson tvåtusen tjugofem kronor och till Åkerström fyratusen femhundra kronor, dels vid vite av tjugofem kronor för en var av ledamöterna i stadens drätselkammare senast två månader från det Häradsrättens utslag vunnit laga kraft hava verkställt sådan upprensning av diket ifråga, att skada till följd av brist härutinnan ej förorsakades Ericksson och hans medparter, och dels att ersätta Ericksson och medparter deras å målet havda utgifter med skäliga femhundrafemtiofem kronor.

Hovrätten, där staden ävensom ledamöterna i drätselkammaren efter vad fullföljde talan, utlät sig - sedan förhör med parterna hållits i Hovrätten samt Häradsrätten efter därom av Hovrätten meddelat beslut hållit syn å stället, i anledning varav Ericksson och hans medparter samt staden framställt anspråk på ersättning för därav föranledda kostnader - genom dom den 17 december 1915: Hovrätten funne det vara i målet utrett att, sedan ett föregående försök att torrlägga omförmälda sjöområdet misslyckats i följd av tillflödena från två bäckar å till Åraslöfs och Hammars byar hörande ägor, ingenjören J.N. Milner genom ett den 25 april 1868 med strandägarna vid Nosaby-Hammarsjön slutet, av Milner år 1869 å ingenjörerna Sutcliffe och Seed överlåtet kontrakt utfäst sig att medelst utpumpning torrlägga berörda sjö, därvid avtalats, att därest Åraslöfsbäckens vatten behövde avledas åt annat håll, avgörande därom borde på visst sätt träffas; samt att, sedan Sutcliffe och Seed genom utfärdad fullmakt uppdragit åt ingenjören L.G. Ståhle att med vederbörande jordägare träffa avtal om nämnda bäcks ledande åt annat håll, Ståhle vid en år 1869 hållen stämma med bemälde jordägare därom träffat överenskommelse mot viss ersättning och därvid jämväl förbundit Sutcliffe och Seed såsom ägare till sjöområdet till skyldighet att för all framtid underhålla det dike, som sålunda bleve upptaget. Vidkommande det dike, varom i målet vore fråga, hade åtskilliga såsom vittnen avhörda personer, med förklaring att föregående ägare till sjöområdet alltid underhållit detta dike, uppgivit sig hava såväl av vederbörande jordägare i Hammar som ock av ägare till sjöområdet hört, att dikesområdet blivit av Sutcliffe och Seed inköpt; men ingen av vittnena hade sett någon därom upprättad köpehandling. Emellertid vore i målet upplyst, att kort tid efter mötet med jordägarna i Åraslöf hållits ett liknande möte med jordägarna i Hammar, att Ståhle varit närvarande jämväl vid mötet i Hammar, samt att han därvid åberopat en fullmakt av enahanda innehåll som den vid mötet med jordägarna i Åraslöf företedda. Vid dessa förhållanden och med hänsyn till att ändamålet med mu ifrågavarande dike varit detsamma som med Åraslöfsdiket i dess nya sträckning måste det antagas, att angående ifrågavarande dike träffats avtal av enahanda innebörd som beträffande Åraslöfsdiket, eller således att å de av ifrågavarande dike berörda fastigheterna till förmån för sjöområdet lagts besvär, avseende det av diket upptagna vattnets ledning, med skyldighet för Sutcliffe och Seed såsom ägare av sjöområdet att underhålla diket i dess nya sträckning. Berörda servitutsavtal vore såsom tillkommet före den 1 januari 1876 gällande mot ny ägare av sjöområdet. Det vore utrett, att staden efter sitt tillträde av området eftersatt underhållsskyldigheten ävensom att därigenom skada tillskyndats Ericksson och hans medparter. Efter å stället företagen besiktning och verkställda mätningar hade statens lantbruksingenjör S. Aspegrén i ett den 27 september 1915 avgivet utlåtande beräknat den årliga skada, som av dikets dåvarande bristfälliga skick förorsakades Ericksson och medparter, under förutsättning att å skadade marken dreves jordbruk, till fyrahundranittiotvå kronor 60 öre för Ericksson, fyrahundratio kronor 99 öre för Ohlsson och etthundrafemtio kronor 51 öre för Åkerström. Med hänsyn därtill att å Åkerströms mark drivits trädgårdsodling funne Hovrätten emellertid den Åkerström tillfogade skadan skäligen böra beräknas till dubbelt så stort belopp som det av Aspegrén uppgivna. Då det vidare borde antagas, att den av det bristande underhållet uppkomna skadan år från år ökats, ansåge Hovrätten den skada, som under tiden från stadens tillträde av sjöområdet till stämningsdagen tillskyndats Ericksson och medparter i följd av stadens underlåtenhet att underhålla diket, skäligen böra beräknas till ettusen kronor för Ericksson, till åttahundrafemtio kronor för Ohlsson och till sexhundratrettiofem kronor för Åkerström. På grund härav prövade Hovrättan rättvist att, med ändring av Häradsrättens utslag i huvudsaken, sålunda bifalla Erickssons och hans medparters därutinnan förda talan, att staden förpliktades dels att inom fyra månader efter Hovrättens doms dag hava verkställt sådan upprensning av diket, att den mark, som enligt Aspegréns utlåtande lede skada av att diket ej underhölles, kunde torrläggas till 4 fots djup, vid äventyr att dylik upprensning finge av Ericksson och medparter på stadens bekostnad verkställas, dels ock att för ovan omförmälda skadan utgiva ersättning med ettusen kronor till Ericksson, åttahundrafemtio kronor till Ohlsson och sexhundratrettiofem kronor till Åkerström. I Häradsrättens utslag ifråga om rättegångskostnaden funne Hovrätten ej skäl göra ändring. Staden förpliktades att ersätta Ericksson och hans medparter deras utgifter i anledning av förhören i Hovrätten och synen med skäliga ansedda fyrahundrafemtio kronor; men bleve övriga kostnader i Hovrätten mellan staden samt Ericksson och dennes medparter kvittade.

I Hovrättens dom hava såväl staden som Ericksson och hans medparter i underdånighet sökt ändring såvitt dem gått emot; och hava parterna å ömse sidor fordrat gottgörelse för sina utgifter å målet hos Kungl. Maj:t.

Enligt vad från Hovrätten inkomna handlingar i målet utvisa hava parterna, staden

den 5 januari 1916 och Ericksson och hans medparter den 14 i samma månad, hos Kungl. Maj:t Befallningshavande i Kristianstads län nedsatt dels fullföljdsavgift, etthundrafemtio kronor, dels ock enahanda belopp till säkerhet för motparts kostnadsersättning.

Kungl. Maj:ts dom är med Dess Högsta Domstol beslutenj given Stockholms Slott den 30 oktober 1918.

Kungl. Maj:t har i nåder låtit Sig föredragas handlingarna i detta mål; och enär staden icke, såvitt i målet är utrett, åtagit sig att underhålla ifrågavarande dike eller på annan laglig grund har skyldighet i sådant hänseende,

prövar Kungl. Maj:t rättvist att, med ändring av Hovrättens dom beträffande huvudsaken, ogilla den mot staden förda talan.

Vidkommande rättegångskostnaderna finner Kungl. Maj:t med hänsyn till omständigheterna i målet skäligt på det sätt ändra Hovrättens dom, att samtliga berörda kostnader kvittas mellan parterna.

Kungl. Maj:t berättigar staden att återbekomma de hos Kungl. Maj:ts Befallningshavande av staden nedsatta belopp, tillhopa trehundra kronor, ävensom Ericksson och hans medparter att återfå det belopp, etthundrafemtio kronor, de hos nämnda myndighet nedsatt till säkerhet för motpartens kostnadsersättning. Det vederbörande hava att ställa sig till underdånig efterrättelse.

Under Kungl. Maj:ts Sekret

/Sigill/

/John Samuelson

Rätt avskrivet betygas:

E. Kronkvist

Bil. 6.

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Inpediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	

Hävdeförteckning ägobeskrivning
och värderingslängd över vattenskadade
marker till Hammar by i Nosaby socken
av Kristianstads län upprättad år 1941
vid syneförrättning enl. vattenlagen.

Hemmanstal	Registernummer	Littera å kartan	Socken, by och hemman	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning	Ägofigurens nummer	
1	2	3	4	5	6	
			Nosaby socken			
7/64	10^3	A	Hammar	Jöns Olsson		
				åker, förbättras ej	1	
				" , mylla på lera	2.	0.5
				" "	3	0.5
				" "	4	[illegible]
				" "	5	[illegible]
				" "	6	[illegible]
				" "	7	[illegible]
				" "	8	0.6
				" "	9	0.5
				Summa		
1/32	10^4	B	Hammar	Ola Eriksson		
				åker, mylla på lera	10	0.4
				" "	11	[illegible]
				" "	12	0.5
				" "	13	0.5
				" "	14	[illegible]
				Summa		
1/32	10^5	C	Hammar	Ola Eriksson		
				åker, mylla på lera	15	0.4
				" "	16	0.7
				" "	17	[illegible]
				Summa		
1/128	10^{17}	D	Hammar	Ola Eriksson		
				åker, mylla på lera	18	0.8
				Summa		

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Inpediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
							37.5									
0	74.5							1500	1117	50	3000	2235	–	1500	1117	50
0	74.0							1500	1110	–	3000	2220	–	1500	1110	–
0	74.0							1800	1332	–	3000	2220	–	1200	888	–
0	81.0							1500	1215	–	3000	2430	–	1500	1215	–
0	15.0							1800	270	–	3000	450	–	1200	180	–
0	77.5							2100	1627	50	3000	2325	–	900	697	50
0	79.0							2400	1896	–	3000	2370	–	600	474	–
0	36.0							2400	864	–	3000	1080	–	600	216	–
5	11.0						37.5		9432	–		15330	–		5898	–
0	70.0							1200	840	–	3000	2100	–	1800	1260	–
0	47.0							1200	564	–	3000	1410	–	1800	846	–
0	13.5							1500	202	50	3000	405	–	1500	202	50
0	45.5							1500	682	50	3000	1365	–	1500	682	50
0	57.5							1200	690	–	3000	1725	–	1800	1035	–
2	33.5								2979	–		7005	–		4026	–
0	41.0							1200	492	–	3000	1230	–	1800	738	–
0	60.0							2100	1260	–	3000	1800	–	900	540	–
0	77.5							1800	1395	–	3000	2025	–	1200	930	–
1	78.5								3147	–		5355	–		2208	–
0	27.5							2400	660	–	3000	825	–	600	165	–
0	27.5								660	–		825	–		165	–

Hemmanstal	Registernummer	Littera å kartan	Socken, by och hemman	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning	Ägofigurens nummer	
1	2	3	4	5	6	
1/32	10^{31}	E	Hammar	Ola Eriksson		
				åker, mylla på lera	19	
				" "	20	
				" förbättras ej	21	
				" " "	22	
				Summa		
1/64	10^{6}	F	Hammar	Carl J. Åkerström		
				åker, mylla på lera	23	0.6
				Summa		
1/64	10^{7}	G	Hammar	Carl J. Åkerström		
				åker, mylla på lera	24	0.7
				Summa		
1/96	10^{47}	H	Hammar	Carl J. Åkerström		
				åker, mylla på lera	25	0.4
				" "	26	0.4
				" "	27	0,8
				Summa		
7/384	10^{35}	I	Hammar	Per Hansson		
				åker, mylla på lera	28	9
				Summa		
1/96	10^{131}	K	Hammar	Hjalmar Jönsson		
				åker, mylla på lera	29	0
				Summa		

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Inpediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
0	90.5							2700	2443	50	3000	2715	-	300	271	50
0	37.0							2700	999	-	3000	1110	-	900	111	-
						0	16.5									
						0	55.5									
1	27.5					0	72.0		3442	50		3825	-		382	50
0	64.5							1800	1161	-	3000	1935	-	1200	774	-
0	64.5								1161	-		1935	-		774	-
0	40.5							2100	850	50	3000	1215	-	900	364	50
0	40.5								851	50		1215	-		364	50
0	59.0							2400	1416	-	3000	1770	-	600	354	-
0	49.0							2400	1176	-	3000	1470	-	600	294	-
0	16.5							2400	396	-	3000	495	-	600	99	-
1	24.5								2988	-		3735	-		747	-
0	53.0							2100	1113	-	3000	1590	-	900	477	-
0	53.0								1113	-		1590	-		477	-
0	58.0							1500	870	-	3000	1740	-	1500	870	-
0	58.0								870	-		1740	-		870	-

Hemmanstal	Registernummer	Littera å kartan	Socken, by och hemman	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning	Ägofigurens nummer	
1	2	3	4	5	6	
1/384	10^{132}	L	Hammar	hustrun Anna Nilsson (Berg)		
				åker, mylla på lera	30	[illegible]
				Summa		
1/384	10^{133}	M	Hammar	hustrun Anna Nilsson (Berg)		
				åker, mylla på lera	31	0,4
				Summa		

Sammandrag:

Nosaby socken

7/64	10^{3}	A	Hammar	Jöns Olsson	
1/32	10^{4}	B	—"—	Ola Eriksson	✓
1/32	10^{5}	C	—"—	D:me	
1/128	10^{17}	D	—"—	D:me	
1/32	10^{31}	E	—"—	D:me	
1/64	10^{6}	F	—"—	Carl J. Åkerström	✓
1/64	10^{7}	G	—"—	D:me	
1/96	10^{47}	H	—"—	D:me	
7/384	10^{35}	I	—"—	Per Hansson	✓
1/96	10^{131}	K	—"—	Hjalmar Jönsson	✓
1/384	10^{132}	L	—"—	hustrun Anna Nilsson (Berg)	✓
1/384	10^{133}	M	—"—	D:me	
				Summa	

WESTERGÖTHSKA BOKTR. EFTR.
SKARA

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Inpediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
0	55.0							1800	990	–	3000	1650	–	1200	660	–
0	55.0								990	–		1650	–		660	–
0	19.0							2400	456	–	3000	570	–	600	114	–
0	19.0								456	–		570	–		114	–
5	11.0						37.5		9432	–		15330	–		5898	–
2	33.5								2979	–		7005	–		4026	–
1	78.5								3147	–		5355	–		2208	–
0	27.5								660	–		825	–		165	–
1	27.5					0	72.0		3442	50		3825	–		382	50
0	64.5								1161	–		1935	–		774	–
0	40.5								850	50		1215	–		364	50
1	24.5								2988	–		3735	–		747	–
0	53.0								1113	–		1590	–		477	–
0	58.0								870	–		1740	–		870	–
0	55.0								990	–		1650	–		660	–
0	19.0								456	–		570	–		114	–
14	92.5					1	09.5		28089	–		44775	–		16686	–

Hammarstorp den 19 dec. 1941
Gunnar Thornström
Statens lantbruksingenjör
Alfred Svensson   Axel Bengtsson

Hemmanstal	Registernummer	Littera å kartan	Socken, by och hemman	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning	Ägofigurens nummer
1	2	3	4	5	6

PETTERSONSKA BOKTR. EFTR.
SKARA

381337

Kostnadsförslag

Bil. 1.

"Hammars Engelska dikningsföretag 1941".

Läge	Längd m.	Arbete, jordmån m. m.	Antal	à pris	Kostnad		Summa	
					Kr.	öre	Kr.	öre
1	2	3	4	5	6		7	
4+10-13+74	964	Dikessträckan A-Ba-Bb.						
4+10-~~11+96~~ 8+43	~~786~~ 433	28" cementrör lm	~~786~~ 433	12.-	~~9432~~ 5196	-		
~~11+96~~ 8+43-12+88	~~92~~ 445	18" " "	~~92~~ 445	6.-	~~552~~ 2670	-		
12+88-13+74	86	12" " "	86	3.60	309	60	~~10293~~ 8175	60
4+10-5+35	125	Schaktning för täckt ledning, rörens läggning, dikesjordens återfyllning m.m. lm	125	2.-	250	-		
5+35-5+40	5	d:o d:o "	5	10.-	50	-		
5+40-~~11+96~~ 8,43	~~656~~ 303	d:o d:o "	~~656~~ 303	2.40	~~1574~~ 727	~~40~~ 20		
~~11+96~~ 8.43-12+88	~~92~~ 445	d:o d:o "	~~92~~ 445	1.80	~~165~~ 80	~~60~~ -		
12+88-13+74	86	d:o d:o "	86	1.70	146	20	~~2186~~ 1974	~~20~~ 40
4+10		Dikesöga av betong enl. ritning	1	45.-			45	-
~~11+96~~		~~Intagningsbassäng enl. ritning~~	~~1~~	~~160.-~~			~~160~~	-
5+40,6+50,7+48, 8+~~41~~43, ~~9+14,10+11, 11+12~~		Intagningsbrunnar av betong inre diam= 1.00 m. st	~~7~~ 4	70.-			~~490~~ 280	-
9+14,10+11,11+12,11+96 12+10,12+88,13+74		Intagningsbrunnar av betong inre diam= 0.7 m. st	~~3~~ 7	45.-			~~135~~ 315	-
		För oförutsedda fall, arbetets tillsyn m.m. tillägges c:a 10 %					~~1330~~ 1110	~~20~~ -
		Summa					~~14640~~ 11.900	-
20=10+11								
20-20+56	56	Dikessträckan Ba-C.						
20-20+56	56	5" tegelrör st	200	0.50			100	-
20-20+56	56	Schaktning för täckt ledning m.m. lm	56	1.70			95	20
20+56		Intagningsbrunn av betong inre diam= 0.7 m. st	1	45.-			45	-
		För oförutsedda fall, arbetets tillsyn m.m. tillägges c:a 10 %					29	80
		Summa					270	-

27

1	2	3	4	5	6	7	
		Sammandrag.					
4+10-13+74	964	Dikessträckan A-Ba-Bb				11.900 ~~14640~~	-
20=10+11							
20-20+56	56	" Ba-C				270	-
		Summa				12.170 ~~14910~~	-

Hammarstorp den 19 dec 1941

Gunnar [illegible]

statens lantbruksingenjör

Bil. 8.

Kostnadsfördelningslängd för "Hammars Engelska dikningsföretag 1941."

Mantal	Registernummer	Littera å kartan	Socken, by, hemman	Delägare	Båtnande	Förbättrings-värde kr	öre	Fördelningstal %	Beräknad kostnad kr	öre	Förrättnings-kostnad kr	öre
		Norraby socken										
7/64	10³	A	Hammar	Jöns Olsson	s	5898	-	35.347	5270	24	141	32
1/32	10⁴	B	"	Ola Eriksson	s	4026	-	24.128	3597	48	96	47
1/32	10⁵	C	"	Dito	s	2208	-	13.233	1973	04	52	91
1/128	10¹⁷	D	"	Dito	s	165	-	0.989	147	46	3	96
1/32	10³¹	E	"	Dito	s	382	50	2.292	341	74	9	16
1/64	10⁶	F	"	Carl J. Åkerström	s	774	-	4.638	691	52	18	54
1/64	10⁷	G	"	Dito	s	364	50	2.185	325	78	8	74
1/96	10⁴⁷	H	"	Dito	s	747	-	4.477	667	52	17	90
7/384	10³⁵	I	"	Per Hansson		477	-	2.859	426	28	11	43
1/96	10¹³¹	K	"	Hjalmar Jönsson		870	-	5.214	777	41	20	85
1/384	10¹³²	L	"	Änkefru Anna Nilsson (Borg)		660	-	3.955	589	69	15	81
1/384	10¹³³	M	"	Dito		114	-	0.683	101	84	2	73
				Summa		16686	-	100.000	14910	-	399	82

Hammarlöv den 19 dec 1941

Gunnar Stromström

Statens lantbruksingenjör

Alfred Svensson   Axel Andersson

Bil. 9.

UTLÅTANDE

avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen avseende nygrävning av s.k. Engelska diket inom Hammars by av Nosaby socken och Kristianstads län.

1:o. Företaget, som avser torrläggning av åker, är enligt synemännens förmenande att hänföra till dikning. Mot företagets utförande på sätt i detta utlåtande närmare angives finnes enligt synemännens förmenande ej något laga hinder.

2:o. Sökande till företaget äro:

Jöns Olsson för Hammar 10^{3}

Ola Eriksson " " 10^{4}, 10^{5}, 10^{17}, 10^{31}

Carl J. Åkerström för Hammar 10^{6}, 10^{7}, 10^{47}.

Företagets utsträckning är beroende av sökandenas yrkanden och förefintliga fallförhållanden och omfattar syneförrättningen i anledning härav de dikessträckor, som å hithörande plankarta äro utmärkta med röda linjer och bokstäverna A-Ba-Bb och Ba-C.

3:o. Den vattenskadade mark, som av företaget tillskyndas båtnad är avfattad å hithörande plankarta. Såsom betalningsskyldig till företaget anses all mark, vars torrläggning till 1.2 meters djup är beroende av dikningen och som genom denna vinner möjlighet till förbättrad torrläggning, d.v.s. all mark, belägen under en kurva, avvägd till 1.2 meters höjd över vanligt medelvattenstånd i diket med tillägg för behövlig höjdskillnad mellan detta vattenstånd och eventuella täckdikesögon samt för fall åt sidorna mot diket räknat, vilket fall beräknats lika med markytans, dock ej överstigande 1.5:1000.

4:o. Den i föreliggande fall uppkommande båtnaden består i höjning av jordens alstringsförmåga. Värdet härå, uttryckt i penningar utgör det kapitaliserade värdet av den ökning av avkastningen som åstadkommes eller möjliggöres om företaget i fråga kommer till stånd. Räntefoten på kapitaliseringen utgör fem procent. För beräkningarnas verkställande hava synemännen först uppskattat markens värde med hänsyn till dess alstringsförmåga i fullt torrlagt skick. Vid denna värdering har hänsyn tagits till jordens naturliga beskaffenhet såväl till matjord som alv samt till dess belägenhet men ej till jordens mer eller mindre goda brukning och därav uppkommande större eller mindre växtkraft.

Jordens värde före företagets utförande anse synemännen vara i det stora hela en produkt av dess värde i fullt torrlagt skick och den större eller mindre grad av försumpning, jorden lider av. Jord, som ligger i jämnhöjd med eller under den försumpande vattenytan, har grad 0.0; anses sålunda förnärvarande sakna värde. Jord, som ligger i jämnhöjd med eller högre än kurvan för den vattenskadade marken, har grad 1.0; d.v.s. dess värde före och efter företagets utförande sammanfalla.

Höjdskillnaden mellan den försumpande vattenytan och kurvan delas i tio höjdgrader med sinsemellan lika höjdskillnad. Varje ägofigurernas höjdläge motsvaras alltså av en viss försumpningsgrad. Denna är uträknad för varje figurs medelhöjd. Genom reduktion av ägofigurernas blivande värde med denna för varje ägofigur uträknade grad erhålles ägofigurens nuvarande värde. Skillnaden mellan dessa två värden motsvarar den genom företagets utförande uppkommande förbättringen. Denna är uträknad för varje ägolott och återfinnes i värderingslängdens kolumner 15 och 16.

5:o. För att den beräknade jordförbättringen skall kunna ernås måste dikningsarbetet verkställas i full överensstämmelse med förslaget som är upprättat med hänsyn tagen till framrinnande vattenmängd, markens lutningsförhållanden, dikningsarbetenas ändamål m.m.

Nederbördsområdet är direkt inmätt och utgör:

i punkt	5+40		307 hektar
	6+50		298
	7+48		290
	8+43		288
	9+14	Fel	283
	Ba		280
	11+12		276
	10+96		275

i punkt	12+10	63 hektar
	12+88	62
	Bb	60
	C	2.5

På sökandenas begäran och med stöd av bestämmelserna i vattenlagens kap. 7 § 4 bestämma synemännen, att dikena skola göras täckta.

Vid bestämmandet av rördimensionerna hava synemännen utgått från en största avrinning av 1.0 sekundliter pr hektar.

För övrigt hänvisas till plan-, profil- och sektionsritningarna samt till kostnadsförslaget.

6:o. Företaget berör ej allmän väg. Den befintliga järnvägstrumman för Kristianstad - Åhus järnväg, där avloppsdiket tager sin början, beröres ej i någon mån av företaget.

7:o. Framställning om ersättning för skada å växande gröda vid arbetets utförande skall göras skriftligen till arbetsstyrelsen och senast den dag, då företaget genom avsyningsbevisets uppläsande å allmänt sammanträde med sakägarna förklarats avsynat och godkänt. Ersättningsbeloppet skall bestämmas av två av arbetsstyrelsen tillkallade ojävige, i jordbruk kunniga män. I övrigt skola inga ersättningar utgå.

8:o. Företaget skall utgöra en samfällighet där till grund för fördelning av samtliga med företaget förenade kostnader av vad slag de vara må skall läggas de båtnadsvärden, som finnas angivna i värderingslängdens kolumner 15 och 16.

I kostnadsfördelningslängden finnes med iakttagande härav angivet vars och ens deltagningsskyldighet i förbättringsvärde och procenttal samt den kostnad, som i enlighet med det upprättade kostnadsförslaget åligger varje sakägare.

Beträffande yrkandet att staden Kristianstad skall såsom sakägare åläggas deltagningsskyldighet i företagets kostnader hava synemännen verkställt följande utredning.

Av bifogade utdrag ur karta över Hammar, upprättad år 1857 av kommissionslantmätaren J.U. Herbst i sammanhang med laga skifte, framgår med all tydlighet, att den s.k. Hammarsbäcken på den tiden hade sitt utlopp till numera torrlagda Nosaby - Hammarsjö. I "Milnerska kontraktet", d.v.s. den urkund, som reglerar förhållandet mellan ursprungliga ägarna av sjöbottnen och landet kring sjön samt ingenjören J.N. Milner, som övertagit det ursprungliga sjösänkningsbolagets rättigheter och skyldigheter, och som undertecknades i Kristianstad den 25 april 1868, bestämmes i moment 2 bland annat "och derest Araslövsbäckens vatten behöver avledas åt annat håll än i densammas nuvarande riktning, bör sakkunnig person avgöra i vad riktning och på vad sätt denna bäck ~~bör~~ ledas för att arbetet ömsesidigt må föranleda minsta olägenhet." Vidare: "Bemälde person utses av Kungl. Maj:ts Befallningshavande efter anmälan av någondera kontrahenten." I moment 5 bestämmes "Alla kostnader i och för sjöns torrläggande och torrläggningens framtida vidmakthållande skola ensamt drabba herr Milner, som dock skall ega ------- att efter gällande expropriationslag lösa den jord, som därutöver kan för arbetets underlättande, fullbordande och behöriga underhållande erfordras." Vidare bestämmes i moment 20. "De rättigheter och fördelar, som enligt detta avtal Herr Milner tillkomma, må kunna *i förbindelse med de honom däri ålagda skyldigheter, men icke oberoende av dessa*, av honom överlåtas på annan person eller bolag eller av honom gemensamt med sådan person eller bolag utövas." Kursiveringen är gjord av undertecknad förrättningsman.

I skrivelse den 30 juni 1867 hade Milner föreslagit strandägarna och jordägarna, att "en grav anbringas över Åraslövs och Hammars ägor för avledande av Åraslövsbäckens vatten till Södra sjön eller vattnet utom den redan invallade delen av Nosaby Hammarsjön."

På begäran av Milner förordnade länsstyrelsen i enlighet med bestämmelserna i kontraktet genom resolution av den 21 maj 1869 civilingenjören A.G. Ståhle att verkställa förrättning avseende lämpligaste sätt att avleda Åraslövsbäckens vatten utanför invallningsområdet. Ingenjör Ståhle föreslog, att bäcken i stället för att ledas till "Södra sjön" skulle ledas norrut till Råbelövskanalen. Villkoren för denna åtgärd finnas upptagna i ett avtal daterad Nosaby den 20 december 1869, vilket godkändes av båda parter, nämligen jordägare i Åraslövs och Nosaby byar å ena sidan och herrar John Sutcliffe och Thor G. Seed, Milners efterträdare, å andra sidan. Avtalet bestämmer dels ersättning för jordupplåtelse dels skyldighet för Sutcliffe och Seed och dessas rättsinnehavare att allt framgent verkställa och bekosta kanalens underhåll. I den händelse det ansetts lämpligare att leda Åraslövsbäcken till "Södra sjön" hade därför erforderlig kanal måst ledas över Hammars ägor och därvid skurit Hammarsbäcken och jämväl lett dennas vatten till "Södra sjön". Detta var tydligtvis Milners ursprungliga avsikt då han talar om en grav över Åraslövs och Hammars ägor. Nu måste Hammarsbäckens avledande till "Södra sjön" bliva ett företag för sig. Enligt gamla uppgifter har genom ingenjör Ståhles försorg med Hammars byamän ingåtts ett liknande avtal som med Åraslövs. Detta har emellertid förkommit. Resultatet av avtalet finnes emellertid kvar i det s.k. "Engelska diket", varigenom Hammarsbäckens vattenleddes till "Södra sjön". Å ovan nämnda utdrag av skifteskarta har förrättningsmannen inlagt dess sträckning med röda linjer. Att kanalen anlagts av engelsmännen torde icke kunna bestridas. Dessa voro de enda, som hade någon nytta av att bäckens läge ändrades och i från att hava följt markens naturliga lutning tvingades fram genom vattendelare till den utom invallningsområdet belägna delen av Hammarsjön (Helgasjön). Det vedertagna namnet Engelska diket tyder också därpå. Villkoren för bäckens avledande torde med största sannolikhet varit de samma, som gällt för Åraslövsbäcken: ett åtagande av invallningsbolaget och dess rättsinnehavare att för all framtid underhålla den nya bäcksträckningen. Detta åtagande har också iakttagits av de olika invallningsbolagen alltsedan Engelska diket anlades i början på 1870'talet till dess Kristianstads stad blev ägare av invallningsområdet. Även Kristianstad ansåg sig att börja med pliktig att underhålla diket och utförde också under ett par år ränsningsarbetena, d.v.s. ända till dess, att det för staden blev klargjort, att Hammars byamän ej kunde förete ett med Åraslövsavtalet liknande *skriftligt* avtal. En av byamän med staden inledd process, som utvecklade sig till kärandenas fördel i underrätterna, vilka ansågo tillräckliga bevis föreligga till stöd för kärandenas talan, slutade med Kungl. Maj:ts dom den 30 oktober 1918, där käromålet såväl beträffande skadestånd som framtida underhåll ogillades. Någon ändring i denna dom såsom sådan torde icke vara möjlig. En annan fråga är huruvida de jordägare, som för sin marks torrläggning äro beroende av Hammarsbäcken, kunna anses skyldiga att tåla bäckens i invallningsföretagets intresse förändrade läge då villkoret för förändringen, Engelska dikets framtida underhåll av invallningsområdets ägare, bortfallit, eller kunna påyrka, att detta läge återställes i sitt ursprungliga skick, varom Kungl. Maj:t ej haft anledning att i sin dom yttra sig. På grund av denna dom finna sig emellertid synemännen förhindrade att bifalla sökandenas yrkande att staden Kristianstad såsom nuvarande ägare till genom invallning och pumpning torrlagda Nosaby - Hammarssjön skall av synemännen betraktas som sakägare och åläggas deltagningsskyldighet i nu avhandlade dikningsföretag.

9:o. Företaget skall benämnas "Hammars Engelska dikningsföretag 1941".

Dess angelägenheter skola handhavas av en arbetsstyrelse, som väljes på allmänt sammanträde med sakägarna enligt föreskrifterna i vattenlagens kap. 7:64.

Arbetsstyrelsens åligganden äro:

att jämlikt föreskrifterna i vattenlagens kap. 7:62 anmäla styrelseval hos länsstyrelsen;

att å offentlig auktion eller genom infordrande av anbud försälja arbetet på förmånligaste sätt, samt till entreprenör, som kan av statens lantbruksingenjör i länet godkännas;

att själv och genom sakkunnig person övervaka arbetets utförande i full överensstämmelse med det upprättade förslaget;

att verkställa behövliga utdebiteringar och fördelningar av kostnaderna;

att föra räkenskaper över arbetet och årligen redovisa dessa för delägarna;

att genom kringsänd kallelselista, å vilken kallade delägare teckna sina namn eller på annat i vattenlagens kap. 7:64 fastställt sätt, senast åtta dagar i förväg, vid behov, dock minst en gång årligen kalla delägarna till sammanträde för gemensamma angelägenheters dryftande;

att ombesörja dikenas vidmakthållande och upprensning å årstid då växande gröda därav minst tager skada, samt

att i övrigt vidtaga alla åtgärder, som kunna befrämja arbetets verkställande och vidmakthållande.

10:o. Beträffande arbetet för övrigt stadga synemännen:

att när förrättningen vunnit laga kraft åligger det sökandena att till länsstyrelsen erlägga i vattenlagens 11 kap. 95 § stadgad avgift för vattendomstol, vilken avgift synemännen jämlikt föreskrifterna i åberopade lag bestämma till tjugofem (25) kronor 2 öre;

att innan arbetet påbörjas skall

1) denna syneförrättning hava vunnit laga kraft;

2) länsstyrelsen hava underrättats om styrelseval;

att arbetet skall anses lagligt avslutat, då godkännande avsyningsbevis lämnats av statens lantbruksingenjör eller den han i sitt ställe sätter och detta bevis blivit å gemensamt sammanträde för delägarna uppläst;

att arbetet skall vara fullbordat före 1946 års utgång;

att arbetet skall utföras i full överensstämmelse med det upprättade förslaget, dock att mindre ändringar, som under arbetets utförande kunna visa sig lämpliga beträffande dikes läge och annat, som ej inverkar minskande på torrläggningens djup eller avrinningen och varom berörda sakägare äro eniga, må efter hörande av statens lantbruksingenjör och efter hans skriftliga medgivande företagas;

att cementrören skola gjutas av svensk cement, att de skola godkännas av statens lantbruksingenjör eller dennes ombud innan de nedläggas och att deras läge skall kontrolleras av statens lantbruksingenjör eller dennes ombud innan de höljas;

att den, som åtagit sig arbetet ej må erhålla slutlikvid förrän arbete i sin helhet godkänts av statens lantbruksingenjör eller den han i sitt ställe sätter.

11:o. Ränsning av utlopp, öga och brunnar skall ske två gånger årligen och så ofta behovet det påkallar. Koppling direkt till rörsträng förbjudes såvida ej statens lantbruksingenjör därtill givit sitt skriftliga tillstånd.

12:o. Kostnaderna för denna syneförrättning skola vid förrättningens avslutande av sökandena förskjutas men gäldas av samtliga sakägare på sätt i detta utlåtande föreskrives om företaget kommer till utförande.

13:o. Är någon missnöjd med åtgärd eller beslut under denna syneförrättning eller med detta synemännens utlåtande ingive inom sextio dagar från den dag förrättningen förklarats avslutad sina till Söderbygdens vattendomstol i Stockholm ställda besvär. I besvären skola fullständigt upptagas klagandens alla påståenden och skälen därför och skola vid besvären fogas de handlingar, klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet. Besvären skola ingivas i tre exemplar.

Hammartorp den 19 dec. 1941

Gunnar [illegible]

Statens lantbruksingenjör.

Alfred Svensson Axel Bondesson

D 4/1942

Protokoll, hållet vid sammanträde med Söderbygdens vattendomstol i Kristianstad den 19 maj 1942.

Närvarande: undertecknad vattenrättsdomare;
vattenrättsingenjörerna K. Elfström och N. Larsson;
vattenrättsnämndemännen N. Olsson å Häslövs boställe och N. Persson i Ångamöllan;
vattenrättssekreteraren G. Fredrikson.

För handläggning av det vid vattendomstolen anhängiga målet angående besvär av Jöns Ohlsson i Hammartorp över en den 19 december 1941 avslutad laga synförrättning rörande företag, benämnt Hammars Engelska dikningsföretag 1941 och avseende torrläggning av mark inom Hammars by, Mosaby socken, Kristianstads län, hade sammanträde med vattendomstolen utsatts att hållas å rådhuset i Kristianstad denna dag klockan 10.00.

Vid målets företagande till behandling å sålunda utsatt plats och tid inställde sig Ohlsson personligen.

För Kristianstads stad tillstädeskom stadsombudsmannen John Sjöholm i Kristianstad, vilken ingav och åberopade vederbörliga behörighetshandlingar.

Per Hansson, Carl Åkerström och Hjalmar Jönsson i Hammar inställde sig personligen.

För Anna Nilsson Berg i Hammar anmälde sig såsom ombud hennes man Anders Nilsson Berg med stöd av en nu ingiven fullmakt.

Härjämte tillstädeskom Nils Nilsson i Hammar med förmälan att han med tillträde den 25 mars 1942 förvärvat de Ola Eriksson förut tillhöriga fastigheterna Hammar 10^4, 10^5, 10^{17} och 10^{31}.

Utan avgift.   Kungl. lantbruksstyrelsen.

Slutligen skulle såsom närvarande antecknas statens lantbruksingenjör Lennart Holmström i Kristianstad.

Ohlsson åberopade såsom tillägg till besvären en nu ingiven skrift, vilken bilades akten (akten sid. 8).

I anslutning härtill överlämnade Ohlsson till vattendomstolen att bestämma, till vilket belopp årliga kostnaden för Hagelska dikets underhåll borde beräknas.

Holmström anmärkte: Det vore allmänt känt, att föregående ägare av Hammarsjöområdet underhållit ifrågavarande dike. Även staden hade under ett par år underhållit diket. Sedan staden funnit, att intet skriftligt avtal rörande underhållet kunde företes, hade staden upphört med underhållet.

Holmström ingav avskrift dels av Nytt juridiskt arkivs referat av det i handlingarna omförmälda målet, dels ock av ett den 30 juni 1867 dagtecknat förslag av J. E. Milner, vilket allt lades till biakten i målet.

Sjöholm hänförde sig till en nu ingiven skrift, vilken bilades akten (akten sid. 9-10).

Sjöholm tillade: Staden hade förvärvat sjöområdet år 1909. Påståendet att föregående ägare av området underhållit diket kunde såsom obestyrkt ej vitsordas. Däremot hade staden under ett eller möjligen två år närmast efter stadens förvärv av området underhållit diket. Att så skett hade emellertid berott på att en enskild ledamot av drätselkammaren trott underhållsplikt för staden föreligga och kunde följaktligen ej anses bindande för staden. Staden bestrede därför helt Ohlssons yrkanden.

Målet överlämnades till vattendomstolens prövning, därvid antecknades, att Sjöholm för stadens räkning anhöll om utskrift av vattendomstolens blivande protokoll och dom i målet.

Det tillsades, att dom komme att meddelas å vattendomstolens kansli i Stockholm den 4 juli 1942.

Vid härefter hållen enskild överläggning beslöts följande

Dom.

meddelad den 4 juli 1942.

Klagandens yrkande om åläggande för staden Kristianstad att såsom ägare av den numera torrlagda Nosaby-Hammarsjön deltaga i kostnaderna för det ifrågavarande företagets utförande lämnas på skäl som finnes anfört i synemännens utlåtande utan bifall.

Yrkandet om meddelande av förbud för staden att avleda vatten från Hammarsbäcken genom det så kallade Engelska diket till Helgasjön (Södra sjön) samt om föreläggande för staden att återställa bäcken i dess förutvarande lopp till Nosaby-Hammarsjön kan icke i den ordning yrkandet väckts upptagas till prövning.

Det åligger klaganden att ersätta staden vad denna visar sig hava erlagt i stämpel till ett exemplar av vattendomstolens protokoll och dom i målet.

Talan mot vattendomstolens dom fullföljes efter vad hos vattenöverdomstolen.

Som ovan.

På vattendomstolens vägnar:

Att vad inom laga tid icke anmälts emot förestående dom; det varder härmed till bevis meddelat. Stockholm i Söderbygdens vattendomstols kansli den 17 augusti 1942.

Ex officio:

Georg Österholm

(Georg Österholm)

11

A R V O D E S R Ä K N I N G

Bil. 10

för laga syneförrättning angående Hammars Engelska dikningsföretag 1941

i Nosaby socken och Kristianstads län,

up ättad enligt nedanstående §§ i lantbruksingenjörstaxan av den 27 juni 1930.

År ch m :d	Dag	Arbete	Antal	à kr.	Kr.	öre	Kr.	öre
1	2	3	4	5	6		7	
		Kallelser och kungörelser, § 5 st.	11	0,50			5	50
		Ägomätning: i skala 1: 4000, §§ 6—10						
		a) för mätningsområdets gränser enl. tariff I						
		1) i åker, raklinje km.		1,50				
		kroklinje „	3	3,00	9	–		
		i annan mark, raklinje „		3,00				
		kroklinje „		6,00				
		2) för strandsträckor utefter sjö o. vattendrag med bredd över 15 m.						
		i åker, raklinje km.		3,00				
		kroklinje „		5,00				
		i annan mark, raklinje „		5,00				
		kroklinje „		11,00				
		3) för strandsträckor utefter mindre vattendrag, bredd 10—15 meter						
		i åker, raklinje „		1,00				
		kroklinje „		2,00				
		i annan mark, raklinje „		2,00				
		kroklinje „		5,00				
		b) för mätningsområdets olika ägoslag, ägofigurer och areal enligt tariff II						
		åker, medelareal 53 ar st.	28	0.36	10	08		
		har	14.925	0.54	8	05		
		äng och odlingsmark, medelareal ar st.						
		har						
		annan mark och impediment, medelareal 36 ar st.	3	0.14		42		
		har	1.095	0.42		45		
		Tillägg för mätning i skala 1:						
		c) för vattenavlopp enl. tariff III med en medelbredd av > 15 10—15 m. < 10						
		i åker o. d., raklinje km.						
		kroklinje „						
		i annan mark, raklinje „						
		kroklinje „						
		d) för textning, skala o. d., 1:sta regalarket bladet			4	–		
		övriga regalark blad st.					32	–
		Överföres					37	50

1	2	3	4	5	6		7	
1941		Överfört					37	50
1/9-	4/9	**Avvägning:**						
		a) avvägning, längdmätning o. d., § 46 mom. 4 dagar	2	12,00	24	-		
		b) ytavvägning, § 11, mom. 1, tariff IV						
		i öppen mark, medelantal punkter pr har har	24	0.15	3	60		
		avvägda punkter st.	136	0.03	4	08		
		i annan mark, medelantal punkter pr har „						
		avvägda punkter „						
		c) begränsningskurva, § 11, mom. 2:						
		i öppen mark km.	2	2,00	4	-		
		i annan mark „		5,00			35	68
		Arealuträkning, § 13, tariff V, medelareal 51 ar, st.	31	0,07	2	17		
		har	16.02	0.06		96	3	13
		Ägobeskrivning, § 14, ägofigurer st.		0,04			1	50
		Markvärdering:						
		a) uppskattning och värdering, § 46, mom. 5 dagar		12,00				
		b) gradtabell eller kurva, § 16, mom. 1:						
		för första kilometern av avlopps längd km.			4	—		
		för övriga kilometer st.		1,50				
		c) uträkning därmed av värde pr ytenhet, § 16, mom. 2, värdetal „	56	0,06	3	36		
		d) uträkning av förbättring eller försämring, § 17, ägofigurer „	28	0,12	3	36	10	7
		Längdprofil, § 19 längdskala 1: 4000						
		a) uppritning enl. tariff VI, 1) endast markyta km.						
		2) befintligt avlopp eller vall „	1.23	3.50			4	30
		Tvärsektioner §§ 21 och 22 i skala 1: 100,						
		vid uppritning av endast befintlig eller ny sektion st.						
		„						
		vid uppritning av såväl befintlig som ny sektion „	4	0.25			1	-
		„						
		„						
		Antal profil- och sektionsritningar „	1	3,00			3	-
		Hydrografisk utredning, §§ 23 och 48, grundbelopp			2	—		
		för vattenområdets areal km.²		0,02				
//	//	dagar	3/4	12,00	9	-	11	-
		Dimensionsberäkning, § 24:						
		a) för öppet avlopp, utan särskild beräkning km.		3,50				
		tillägg för särskild beräkning av dimensionerna „		1,00				
		„ „ våta sektionsarean vid h. v. y. 0,50 kr. pr m.² „						
		nämligen m.² sektion på „						
		„ „ „ „						
		„ „ „ „						
		„ „ „ „						
		b) täckt ledning, 1) inre diameter intill 20 cm. „		6,00	6	-		
		2) „ „ över 20 „ „		10,00	10	-	16	-
		Inritning å kartan av avlopp och vallar, § 26 grundbelopp			1	—		
		tillägg för varje cm. verkligt mått å kartan cm.	26	0,03		78	1	78
		Överföres					125	61

1	2	3	4	5	6		7	
		Överfört					125	61
		Arbetsbeskrivning, § 27, 1:a sidan			3			
		tillägg för övriga sidor st.		2,00				
		Kostnadsberäkning, § 28, a) nyanläggning km.		2,50				
		därjämte 25 öre pr m^2 av våta sektionsarean vid h. v. y.						
		nämligen ..... m^2 sektion på „						
		b) vid förändring av befintligt avlopp „	1.03	4,00	4	12		
		därjämte 50 öre pr $m.^2$ av våta sektionsarean vid h.v.y.						
		nämligen ..... m^2 sektion på „						
		c) av kostnadsförslagets slutsumma 0,1 % (broar och vallar inberäknade)			14	91	19	03
		Förslag till invallning, § 29						
		a) Konstruktion och dimensionering av vallar			6	—		
		b) Inläggning av vallkrön km.		0,50				
		c) Uppritning av tvärsektioner st.		0,25				
		d) Kostnadsberäkning km.		3,00				
		§ 46 Förslag till pumpstation dagar		12,00				
		Förslag till bro- och trumbyggnad, §§ 33—35 och 38						
		Dimensionsberäkning		8,00				
		Ritarbete						
		för särskilt konstruerat landfäste st.		4,00				
		Kostnadsberäkning						
		för särskilt konstruerade landfästen st.		4,00				
		Grundförstärkning m^2		0,10				
		Antal särskilda ritningar st.		3,00				
		Införande av höjdsiffror å plankartan, § 39		0,01			1	36
		Översiktskarta, § 41						
		Ersättningslängd, § 42, grundbelopp			1	50		
		antal ersättningar st.		0,25				
		Kostnadsfördelning, § 43, grundbelopp			2	—		
		antal fastigheter st.	12	0,30	3	60		
		tillägg för fastigheter i olika avdelningar „		0,20			5	60
		Utlåtande och betänkande, § 45 sid.	12	3,00			36	–
27/11	19/12	**Sammanträden o. upprättande av protokoll,** § 46, mom. 1, dagar	2	12,00			24	–
	12/12	**Särskild utredning,** § 46, mom. 2 „	1	12,00			12	–
	1/12	**Utredning å länets lantmäterikontor rörande fastighetsgränser, jordregisternummer o. d.,** § 46, mom. 15 dagar	1/2	12,00			6	–
	10/12	**Förslag enl. § 46 mom. 15,** brunnar „	1/3	12,00			4	–
	10/12	utlopp för täckt ledning „	1/3	12,00			4	–
	10/12	~~slamficka~~ inlagningsbassäng „	1/3	12,00			4	–
		Lösen för: Summa kronor					241	60
		Kopia av plankartan, § 51						
		1) 1:sta regalarket bladet			7	–		
		övriga regalark blad st.			2	75		
		2) efter kartans skala och ägofigurernas medelareal, tariff VII,						
		skala 1: 4000, medelareal 51 ar ägofigurer st.	31	0.10	3	10		
		har	16.02	0.08	1	28		
		Överföres			14	13		

1	2	3	4	5	6		7	
		Överfört			14	13		
		höjning för handkopia å ritpapper, 25 %			1	09		
		3) insättning av höjdlägestal st.	136	0,02	2	72		
		„ „ kanaler och diken, grundbelopp			1	75		
		tillägg för varje cm. verkligt mått å kartan, cm.	26	0,05	1	30	20	99
		***Kopia av profil-, sektions-, bro- och trumritningar,** § 54,*						
		1) enligt tariff VIII, endast markyta km.						
		befintligt vattendrag ell. vall „						
		nytt avlopp eller vall „						
		ändring av befinligt avlopp „	1,23	6 –	7	38		
		2) tvärsektioner, originalritningens belopp			1	–		
		3) broar och trummor, „ „						
		4) för varje med rubrik, skalor o. d. försett blad st.		3,00			8	38
		nedsättning för kopia å kalkerväv 25 %						
		***Kopia av annan ritning,** § 46, pumpstation* dagar		12,00				
		brunn, rörutlopp och slamficka „	1/2	12,00			6	–
		***Avskrift av synehandlingarna,** § 55* sid.	40	0,55			22	–
		***Översiktskarta i d:o,** § 41*						
		Utdrag av skifteskarta					9	–
		Summa kronor					66	37
		Övriga förrättningskostnader.						
		Lösen av förordnandet jämte kommissionärsarvode			8	–		
		Annonskostnader ang. sammanträden						
		Inbindning av förrättningshandlingar o. uppklistring av ritningar			2	–	10	–
		Arvode till biträdande förrättningsmannen						
		Ersättning till gode männen enligt egna räkningar					39	20
		Kostnader för hantlangning, materialer o. d.					24	–
		Delgivning av kallelser					18	65
		Summa kronor					91	85
		Sammandrag.						
		Förrättningsmannens arvode					241	60
		Lösen för kopior och avskrifter					66	37
		Övriga förrättningskostnader					91	85
		Summa kronor					399	82

Den, som icke åtnöjes med denna räkning, äger att inom tre månader från nedanstående dag klander därå anställa genom stämning till Vrielands *häradsrätt.*

Hammarstorp *den* 19 dec. *19*41

Statens lantbruksingenjör.

Att sakägare erhållit en med denna lika lydande räkning betyga:

Kronor .... *kvitteras:*

.... *den* .... *19*......

PETTERSONSKA BOKTR.EFTR.
SKARA
392212

Kallelse.

Till Östra Skånes och Kristianstad–Hässleholms järnvägar

Hust.

Av Länsstyrelsen förordnad att verkställa syn enligt vattenlagen, avseende nygrävning av "Englabäcksdiket" i Hammar

kallar jag Eder härmed att i egenskap av delägare

själv eller genom befullmäktigat ombud närvara vid det sammanträde, som kommer att hållas hos Jöns Olsson, Hammarlunda

torsdagen den 27 nov. 1941 kl. 12 middagen.

Kristianstad den 13 nov. 1941.

LENNART HOLMSTRÖM
STATENS LANTBRUKSINGENJÖR
KRISTIANSTAD
Statens Lantbruksingenjör.

Kallelsens delgivande erkännes:

KRISTIANSTAD-HÄSSLEHOLMS
OCH
ÖSTRA SKÅNES JÄRNVÄGAR

~~Delgivandet av denna kallelse intygas~~:

adr.:

adr.:

Torne bruägit återsändes med erkännande av delgivningen.

Kallelse.

Till Kristianstads stad

Av Länsstyrelsen förordnad att verkställa syn enligt vattenlagen, avseende nygrävning av "Engelska diket" i Hammar

kallar jag Eder härmed att i egenskap av delägare

själv eller genom befullmäktigat ombud närvara vid det sammanträde, som kommer att hållas hos Jöns Olsson, Hammarlöv

tors dagen den 27 nov. 1941 kl. 12 – middagen.

Kristianstad den 13 nov. 1941.

LENNART HOLMSTRÖM
STATENS LANTBRUKSINGENJÖR
KRISTIANSTAD

Statens Lantbruksingenjör.

Kallelsens delgivande erkännes:

För Kristianstads Stads Drätselkammare

~~Delgivandet av denna kallelse intygas~~:

adr.:

adr.:

Torde benäget återsändas med erkännande av delgivningen.

Kallelse.

Till Henning Persson,
Hammar 10
Hammarslund

Av Länsstyrelsen förordnad att verkställa syn enligt vattenlagen, avseende nygrävning av "Engelska diket" i Hammar

kallar jag Eder härmed att i egenskap av delägare

själv eller genom befullmäktigat ombud närvara vid det sammanträde, som kommer att hållas hos Jöns Olsson, Hammarsbyn

torsdagen den 27 nov. 1941 kl. 1 e. middagen.

Kristianstad den 13 nov. 1941.

LENNART HOLMSTRÖM
STATENS LANTBRUKSINGENJÖR
KRISTIANSTAD
Statens Lantbruksingenjör.

Kallelsens delgivande erkännes:
Henning Persson

Delgivandet av denna kallelse intygas:

Fjärdingsman

adr.:

adr.: i Norra Åsums polis distrikt

Kallelse.

Till Per Hansson,

Hammar 10

Av Länsstyrelsen förordnad att verkställa syn enligt vattenlagen, avseende uppgrävning av "Engelska diket" i Hammar

kallar jag Eder härmed att i egenskap av sakägare

själv eller genom befullmäktigat ombud närvara vid det sammanträde, som kommer att hållas hos Jöns Olsson, Hammarsbyn

tors dagen den 27 nov. 1941 kl. 12 middagen.

Kristianstad den 13 nov. 1941.

LENNART HOLMSTRÖM
STATENS LANTBRUKSINGENJÖR
KRISTIANSTAD

Statens Lantbruksingenjör.

Kallelsens delgivande erkännes:

Per Hansson

Delgivandet av denna kallelse intygas:

adr.:

Fjärdingsman

adr.: i Nosaby [illegible] polisdistrikt

Kallelse.

Till Jöns Olsson, Hammarstorp

Hammarslund

Av Länsstyrelsen förordnad att verkställa syn enligt vattenlagen, avseende nygrävning av "Engelska diket" i Hammar

kallar jag Eder härmed att i egenskap av delägare

själv eller genom befullmäktigat ombud närvara vid det sammanträde, som kommer att hållas hos Jöns Olsson, Hammarstorp

tors dagen den 27 nov. 1941 kl. 12 – middagen.

Kristianstad den 13 nov. 1941.

LENNART HOLMSTRÖM
STATENS LANTBRUKSINGENJÖR
KRISTIANSTAD

Statens Lantbruksingenjör.

Kallelsens delgivande erkännes:

Jöns Olsson

Delgivandet av denna kallelse intygas:

Fjärdingsman

adr.: Åhus socken polisdistrikt

Kallelse.

Till Ola Eriksson,
Hammar 10

Av Länsstyrelsen förordnad att verkställa syn enligt vattenlagen, avseende nygrävning av 'Engelska diket' i Hammar

kallar jag Eder härmed att i egenskap av delägare

själv eller genom befullmäktigat ombud närvara vid det sammanträde, som kommer att hållas hos Jöns Olsson, Hammarslage

tors dagen den 27 nov. 1941 kl. 12 – middagen.

Kristianstad den 13 nov. 1941.

LENNART HOLMSTRÖM
STATENS LANTBRUKSINGENJÖR
KRISTIANSTAD

Statens Lantbruksingenjör.

Kallelsens delgivande erkännes:

Ola Eriksson

Delgivandet av denna kallelse intygas:

fjärdingsman

adr.: i [illegible] socknars polisdistrikt

adr.:

51

Kallelse.

Till Anna Nilsson Berg,
Hammar 10

Av Länsstyrelsen förordnad att verkställa syn enligt vattenlagen, avseende nygrävning av "Engelska diket" i Hammar

kallar jag Eder härmed att i egenskap av sakägare

själv eller genom befullmäktigat ombud närvara vid det sammanträde, som kommer att hållas hos Jöns Olsson, Hammarsbygd

tors dagen den 27 nov. 1941 kl. 12 - middagen.

Kristianstad den 13 nov. 1941.

LENNART HOLMSTRÖM
STATENS LANTBRUKSINGENJÖR
KRISTIANSTAD
Statens Lantbruksingenjör.

Kallelsens delgivande erkännes:

Anna Nilsson Berg

Delgivandet av denna kallelse intygas:

Fjärdingsman

adr.:

adr.: i [illegible] socken polisdistrikt

Kallelse.

Till Carl Åkerström,

Hammar 10

Av Länsstyrelsen förordnad att verkställa syn enligt vattenlagen, avseende nygrävning av "Engelska diket" i Hammar

kallar jag Eder härmed att i egenskap av delägare

själv eller genom befullmäktigat ombud närvara vid det sammanträde, som kommer att hållas hos Jöns Olsson, Hammarby

torsdagen den 27 nov. 1941 kl. 12- middagen.

Kristianstad den 13 nov. 1941.

LENNART HOLMSTRÖM
STATENS LANTBRUKSINGENJÖR
KRISTIANSTAD
Statens Lantbruksingenjör.

Kallelsens delgivande erkännes:

C. J. Åkerström.

Delgivandet av denna kallelse intygas:

Fjärdingsman

adr.:

adr.: i Nosaby polis distrikt

Kallelse.

Till Hjalmar Jönsson,
Hammar 10

Av Länsstyrelsen förordnad att verkställa syn enligt vattenlagen, avseende nygrävning av "Engelska diket" i Hammar

kallar jag Eder härmed att i egenskap av delägare

själv eller genom befullmäktigat ombud närvara vid det sammanträde, som kommer att hållas hos Jöns Olsson, Hammarbyn

torsdagen den 27 nov. 1941 kl. 12 middagen.

Kristianstad den 13 nov. 1941.

LENNART HOLMSTRÖM
STATENS LANTBRUKSINGENJÖR
KRISTIANSTAD
Statens Lantbruksingenjör.

Kallelsens delgivande erkännes:

Hjalmar Jönsson

Delgivandet av denna kallelse intygas:

adr.:

Hwant
Fjärdingsman
adr.: i Nosaby sockens polis distrikt

54

Kallelse.

Till Axel Bondesson,
Källegård, Nosaby

Av Länsstyrelsen förordnad att verkställa syn enligt vattenlagen, avseende nygrävning av "Engelska diket" i Hammar

kallar jag Eder härmed att i egenskap av god man

själv ~~eller genom befullmäktigat ombud~~ närvara vid det sammanträde, som kommer att hållas hos Jöns Olsson, Hammarlöga

tors dagen den 27 nov. 1941 kl. 12 - middagen.

Kristianstad den 13 nov. 1941.

LENNART HOLMSTRÖM
STATENS LANTBRUKSINGENJÖR
KRISTIANSTAD

Statens Lantbruksingenjör.

Kallelsens delgivande erkännes:

Axel Bondesson

Delgivandet av denna kallelse intygas:

adr.:

adr.:

504/49

22103

Kungl. Lantbruksstyrelsens
arkiv

SSTYRELSEN
27 AUG. 1946

L_____2*1380

Lev 30/4 49

504-49 II omb

Betänkande

rörande

Hammars Engelska dikningsföretag 1941

i Nosaby socken

av Kristianstads län.

BREVKORT

KRISTIANSTA
27.4.49

Byråingeniören Herr Hjalmar Forsman

Kungl. Lantbruksstyrelsen

STOCKHOLM 16.

Tjänste.
Lantbruksingenjören
i Kristianstads län
Kristianstad

SRA 22849

Söderbygdens vattendomstol har medgivit förlängning av arbetstiden för Hammars engelska df 1941 till och med den 31 december 1951.

Kristianstad den 27 april 1949.

I tjänsten:

Klas Westling

Genom beslut den 30 april 1949 har K. Lantbruksstyrelsen, som godkänt en kostnad av 15.309:82 kr, till företaget beviljat bidrag med 5.100 kr och lån med 3.600 kr. Samt fastställt arbetsplanen i oförändrat skick.

Betygas i tjänsten
Bertil Granath.

Lantbruksstyrelsen har denna dag dels medgivit att sträckan 8+43 – 11+96 av täckta ledningen A-Ba-Bb må utföras av 18" cementrör på sätt å den
(Forts. se nästa sid.)

fastställda profilritningen angivits med blå beteckning, dels ock föreskrivit, att de till företaget beviljade statsunderstöden skola minskas, statsbidraget från 5.100 kronor till 4.790 kronor, och lånet från 3.600 kronor till 3.380 kronor.

Stockholm den 18 januari 1952
Enligt uppdrag
A. Danielsson.

ÖVERSIKTSKARTA

Skala 1:100.000.

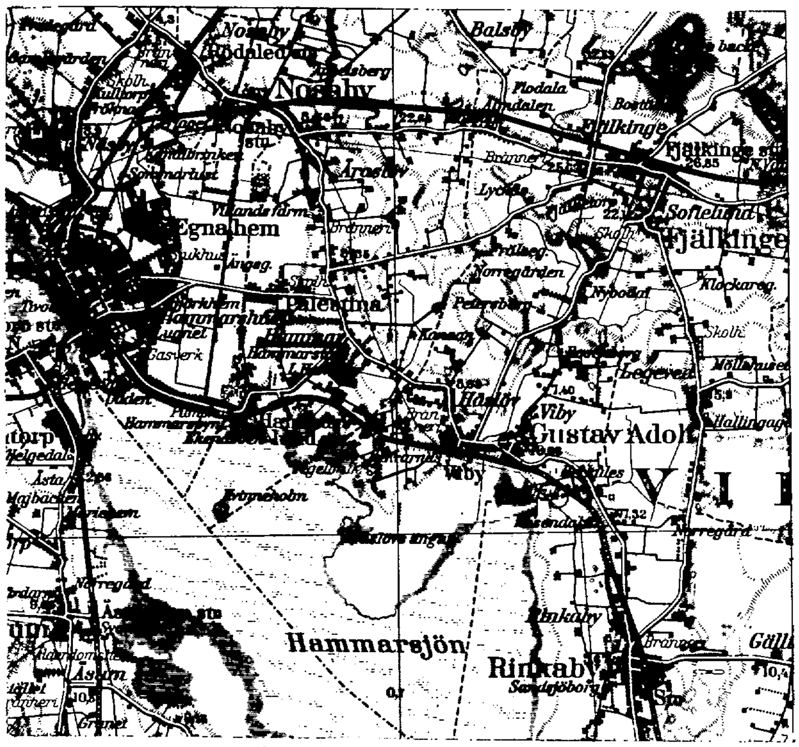

Generalstabsblad nr 6 (Kristianstad).

BETÄNKANDE

rörande fråga om statsunderstöd till utförande av "Hammars Engelska dikningsföretag 1941" i Nosaby socken av Kristianstads län.

Belägenhet.

Området är beläget 4 km söder om Nosaby kyrka och är detsamma å vidstående översiktskarta utmärkt med gul färgbeteckning.

Rättsliga förhållanden m.m.

Förslag angående företaget har upprättats vid av lantbruksingenjör Lennart Holmström handlagd, den 19 december 1941 avslutad syn enligt vattenlagen.

Besvär mot förrättningen anfördes vid Söderbygdens vattendomstol som i dom den 4 juli 1942 meddelade utslag på besvären.

Vad mot vattendomstolens dom har ej anförts, som framgår av till detta betänkande fogat laga kraftbevis, Bil. E.

Statsbidrag från avdikningsanslaget skogsutdikningsanslaget eller anslaget till förstärkning av ofullständiga jordbruk (avloppsförbättringsbidrag) eller lån från odlingslånefonden eller statens avdikningslånefond har enligt vad som är nuvarande lantbruksingenjör bekant tidigare icke utgått till torrläggning av i företaget ingående mark.

Hydrografiska förhållanden, avloppens dimensioner m.m.

äro närmare angivna i synemännens utlåtande angående företaget.

Motstående intressen.

Företaget berör ej allmän väg. Ej heller beröres järnvägstrumman för Kristianstad-Åhus järnväg.

Kungl. Maj:t och Kronan eller allmän anstalt tillhörig mark beröres ej av förrättningen.

Sökande till statsunderstöd.

Av bifogat protokoll, Bil. F, framgår att samtliga sakägare önska komma i åtnjutande av största möjliga bidrag från statens avdikningsanslag till företagets utförande. Av föreningen, Bil. G, framgår att Jöns Olsson ensam är sökande av lån från statens avdikningslånefond till gäldande av sina kostnader i företaget.

Bifogade tabell, Bil. B, utvisar varje särskild delägares andel i företaget ävensom beräknade bidrags- och lånebelopp.

Utredning jämlikt cirkulär K 99 den 14/7 1941.

Den mark, som förbättras genom arbetenas utförande utgöres av åkerjord.

Huvudsyftet med företaget är att vinna ökade skördar hos denna mark. Flertalet fastigheter i företaget hava en obetydlig åkerareal såsom framgår i protokollet, Bil. F. På grund härav bör anses att stor social båtnad uppstår genom företagets utförande och att 50 % bör tilldelas sakägarna i bidrag från statens avdikningsanslag till arbetenas utförande.

Tillstyrkan.

Den vid syneförrättningen verkställda utredningen har givit vid handen, att torrläggning av i företaget ingående marker är en förutsättning för ett rationellt utnyttjande av desamma. Torrläggningsnämnden får tillstyrka, att på sätt tabell Bil. B utvisar, statsunderstöd utgår till företaget med i avrundat tal 7.650 kronor från statens avdikningsanslag och med 2.700 kronor från statens avdikningslånefond.

Kristianstad den 15 augusti 1946

På Torrläggningsnämndens vägnar:
Carl Davidsson

Bilagor.

A. Sammanfattning av uppgifter om areal, kostnad och båtnad.
B. Tabell utvisande varje delägares andel i företaget, ävensom beräknade bidrags- och lånebelopp.
C. Kostnadssammandrag.
D. Vattendomstolens protokoll och utslag.
E. Lagakraftbevis.
F. Protokoll från sammanträdet.
G. Föreningshandling.
H. Förteckning över lånesökandens fastigheter.
I. Ett häfte synehandlingar.
J. Ritningar till företaget.

Bil.A.

Sammanfattning av uppgifter om företagets areal, kostnad och båtnad.

Samfällighet	Areal			Kostnad	Båtnad	Relativ kostnad
	Åker	Annan mark	Summa			
	Hektar			kronor	kronor	
		Hela företaget.				
	14.925		14.925	15309.82	16686.00	
		Lånesökandens andel.				
	5.110		5.110	5411.56	5898.00	

Kristianstad i augusti 1946.

Klas Westling

statens lantbruksingeniör.

PETTERSONSKA BOKTR. EFTR.
SKARA

Tabell, utvisande varje särskild delägares andel i

Mantal	Reg.-n:r	Littera	Socken, by och hemman	Samfällighet, avdelning, ägares namn	Areal Åker ha	 ar	 Annan mark ha	 ar	 Summa ha	 ar
			Nosaby socken.							
7/64	10^{3}	A	Hammar	Jöns Olsson	5	11.0			5	11.0
1/32	10^{4}	B	"	Ola Eriksson	2	33.5			2	33.5
1/32	10^{5}	C	"	" "	1	78.5			1	78.5
1/128	10^{17}	D	"	" "	0	27.5			0	27.5
1/32	10^{31}	E	"	" "	1	27.5			1	27.5
1/64	10^{6}	F	"	Carl J. Åkerström	0	64.5			0	64.5
1/64	10^{7}	G	"	" "	0	40.5			0	40.5
1/96	10^{47}	H	"	" "	1	24.5			1	24.5
7/384	10^{35}	I	"	Per Hansson	0	53.0			0	53.0
1/96	10^{131}	K	"	Hjalmar Jönsson	0	58.0			0	58.0
1/384	10^{132}	L	"	Anna Nilsson (Berg)	0	55.0			0	55.0
1/384	10^{133}	M	"	" " "	0	19.0			0	19.0
				Summa	14	92.5			14	92.5

företaget ävensom beräknade bidrags- och lånebelopp.

Båtnad		Kostnad för						Summa kostnad		Relativ kostnad	Bidragets storlek i proc. av kostnaden	Bidrag		Lån	
		torrläggningen		syneförrättningen		betänkandet									
kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre			kr.	öre	kr.	öre
5898	--	5270	24	141	32			5411	56		50.00	2705	78	2705	78
4026	--	3597	48	96	47			3693	95		″	1846	98	-	--
2208	--	1973	04	52	91			2025	95		″	1012	97	-	--
165	--	147	46	3	96			151	42		″	75	71	-	--
382	50	341	74	9	16			350	90		″	175	45	-	--
774	--	691	52	18	54			710	06		″	355	03	-	--
364	50	325	78	8	74			334	52		″	167	26	-	--
747	--	667	52	17	90			685	42		″	342	71	-	--
477	--	426	28	11	43			437	71		″	218	86	-	--
870	--	777	41	20	85			798	26		″	399	13	-	--
660	--	589	69	15	81			605	50		″	302	75	-	--
114	--	101	84	2	73			104	57		″	52	28	-	--
16686	--	14910	--	399	82			15309	82			7654	91	2705	78

Kristianstad 1 augusti 1946.

Klas Westling.

statens lantbruksingenjör.

Bil. C.

KOSTNADSSAMMANDRAG.

Torrläggningskostnad.	
Arbets- och materialkostnad	13.976:42 ~~14.910:-~~
Förrättningskostnad.	
Kostnad för syneförrättningen	399:82
Summa kronor	14.376:24 ~~15.309:82~~

Då samtliga avlopp i företaget utgöras av täckta ledningar bör bidrag och lån till en första rensning av avloppen ej medräknas.

Kristianstad i augusti 1946.

Klas Westling

statens lantbruksingenjör.

I samband med av Lantbruksstyrelsen denna dag medgiven ändring i arbetsplanen har kostnaden för företaget beräknats till 14.376 kronor 24 öre, varav å låntagarnas andel 5.081 kronor 57 öre.

Stockholm den 18 januari 1951.

Enligt uppdrag

A. Danielsson.

8

BUD 4/1942 Bil. D.

Protokoll, hållet vid sammanträde med Söderbygdens vattendomstol i Kristianstad den 19 maj 1942.

Närvarande: undertecknad vattenrättsdomare;
vattenrättsingenjörerna K. Elfström och H. Larsson;
vattenrättsnämndemännen M. Olsson å Håslövs boställe och M. Persson i Ängamöllan;
vattenrättssekreteraren G. Fredrikson.

För handläggning av det vid vattendomstolen anhängiga målet angående besvär av Jöns Ohlsson i Hammartorp över en den 19 december 1941 avslutad laga syneförrättning rörande företag, benämnt Hammars Engelska dikningsföretag 1941 och avseende torrläggning av mark inom Hammars by, Nosaby socken, Kristianstads län, hade sammanträde med vattendomstolen utsatts att hållas å rådhuset i Kristianstad denna dag klockan 10.00.

Vid målets företagande till behandling å sålunda utsatt plats och tid inställde sig Ohlsson personligen.

För Kristianstads stad tillstädeskom stadsombudsmannen John Sjöholm i Kristianstad, vilken ingav och åberopade vederbörliga behörighetshandlingar.

Per Hansson, Carl Åkerström och Hjalmar Jönsson i Hammar inställde sig personligen.

Lösen redov.gm stpl	2:-
Stämpel	2:-
Summa kronor	4:-

Klaganden Jöns Ohlsson, Hammartorp, Kristianstad.

För Anna Nilsson Berg i Hammar anmälde sig såsom ombud hennes man Anders Nilsson Berg med stöd av en nu ingiven fullmakt.

Härjämte tillstädeskom Nils Nilsson i Hammar med förmälan att han med tillträde den 25 mars 1942 förvärvat de Ola Eriksson förut tillhöriga fastigheterna Hammar 10^4, 10^5, 10^{17} och 10^{31}.

Slutligen skulle såsom närvarande antecknas statens lantbruksingenjör Lennart Holmström i Kristianstad.

Ohlsson åberopade såsom tillägg till besvären en nu ingiven skrift, vilken bilades akten (akten sid. 6).

I anslutning härtill överlämnade Ohlsson till vattendomstolen att bestämma, till vilket belopp årliga kostnaden för Engelska dikets underhåll borde beräknas.

Holmström anmärkte: Det vore allmänt känt, att föregående ägare av Hammarsjöområdet underhållit ifrågavarande dike. Även staden hade under ett par år underhållit diket. Sedan staden funnit, att intet skriftligt avtal rörande underhållet kunde företes, hade staden upphört med underhållet.

Holmström ingav avskrift dels av Nytt juridiskt arkivs referat av det i handlingarna omförmälda målet, dels ock av ett den 30 juni 1867 dagtecknat förslag av J. N. Milner, vilket allt lades till biakten i målet.

Sjöholm hänförde sig till en nu ingiven skrift, vilken bilades akten (akten sid. 7-9).

Sjöholm tillade: Staden hade förvärvat sjöområdet år 1909. Påståendet att föregående ägare av området underhållit diket kunde såsom obestyrkt ej vitsordas. Däremot hade staden under ett eller möjligen två år närmast efter stadens förvärv av området underhållit diket. Att så skett hade emellertid berott på att en enskild ledamot av drätselkammaren trott underhållsplikt för staden föreligga och kunde följaktligen ej anses bindande för staden. Staden bestrede därför helt Ohlssons yrkanden.

Målet överlämnades till vattendomstolens prövning, därvid antecknades, att Sjöholm för stadens räkning anhöll om utskrift av vattendomstolens blivande protokoll och dom i målet.

Det tillsades, att dom komme att meddelas å vattendomstolens kansli i Stockholm den 4 juli 1942.

Vid härefter hållen enskild överläggning beslöts följande

Dom,

meddelad den 4 juli 1942.

Klagandens yrkande om åläggande för staden Kristianstad att såsom ägare av den numera torrlagda Nosaby-Hammarsjön deltaga i kostnaderna för det ifrågavarande företagets utförande lämnas på skäl som finnes anfört i synemännens utlåtande utan bifall.

Yrkandet om meddelande av förbud för staden att avleda vatten från Hammarsbäcken genom det så kallade Engelska diket till Helgasjön (Södra sjön) samtom föreläggande för staden att återställa bäcken i dess förutvarande lopp till Nosaby - Hammarsjön kan icke i den ordning yrkandet väckts upptagas till prövning.

Det åligger klaganden att ersätta staden vad denna visar sig hava erlagt i stämpel till ett exemplar av vattendomstolens protokoll och dom i målet.

Talan mot vattendomstolens dom fullföljes efter vad hos vattenöverdomstolen.

Som ovan.

På vattendomstolens vägnar:

4.

Bil. E.

Att vad icke blivit inom laga tid erlagt emot Söderbygdens vattendomstols dom den 4 juli 1942 i mål angående besvär av Jöns Ohlsson i Hammartorp över en den 19 december 1941 avslutad laga syneförrättning rörande företag, benämnt Hammars Engelska dikningsföretag 1941 och avseende torrläggning av mark inom Hammars by, Nosaby socken, Kristianstads län; det varder härmed till bevis meddelat. Stockholm i Söderbygdens vattendomstols kansli den 5 juni 1946.

Ex officio:

G. Österholm
(G. Österholm)

KR. 2 STÄMPEL TVÅ KRONOR
ENS 1946 TOL

Stämpel 2 kronor

avskr + porto 1:45

S:a 3 kronor 45 öre

Lantbruksingenjören Klas Westling, p.b.

Bil. F.

Protokoll fört vid sammanträde med sakägarne i "Hammars Engelska dikningsföretag 1941" i Nosaby socken av Kristianstads län.

År 1946 maj 29 kl 9.30 f.m hos lantbrukaren Jöns Olsson, Hammartorp.

närvarande:

Jöns Olsson N:o 10 Hammar pr Kristianstad
Nils Nilsson N:o 10 Hammar pr Hammarslund
Carl J. Åkerström N:o 10 Hammar pr Kristianstad
Hjalmar Jönsson N:o 10 Hammar pr Hammarslund
Fru Anna Nilsson N:o 10 Hammar pr Hammarslund
genom Anders Nilsson Berg.

samt 1ste assistenten hos Statens lantbruksingenjör, Lars Kullman.

§ 1

Det uppdrogs åt Ing Kullman att leda förhandlingarne och att föra protokollet. samt åt Jöns Olsson och Nils Nilsson att justera detsamma.

§ 2.

På förfrågan uppgavs de olika delägarne i företaget innehava nedanstående areal åker

Jöns Olsson	22 har.
Nils Nilsson	20 har.
Carl J. Åkerström	5 har
Per Hansson	10 har.
Hjalmar Jönsson	1,5 har
Anna Nilsson Berg	1,5 har

§ 3

De närvarande beslutade att söka största möjliga bidrag utan återbetalningsskyldighet från statens avdikningsanslag till företagets utförande samt uppdrogs det åt ordföranden i arbetsstyrelsen dels att ingå till vederbörande myndighet med ansökningen om bidrag, dels att underteckna kontrakt m.m. som med anledning härav kunde erfordras samt åt arbetsstyrelsen att utkvittera och mot redovisningsskyldighet handhava beviljat bidrag.

§4

Då intet vidare förekom upplästes protokollet och slöts sammanträdet

Hammartorp pr Kristianstad den 29/5 1946

Lars Kullman

1ste assistent hos Statens lantbruksingenjör

Justeras:

Jöns Andersson Nils Nilsson

Bil. G.

Förening
ingången emellan delägarne i "Hammars Engelska Dikningsföretag 1941" i Nosaby socken av Kristianstads län

Undertecknade överenskomma och besluta:

1 att hos vederbörande myndighet göra en vördsam ansökning om lån från Statens avdikningslånefond till företagets utförande

2. att uppdraga åt ordföranden i arbetsstyrelsen att ingå med den vördsamma ansökningen, att underskriva de förbindelser som med anledning härav kunna erfordras samt åt arbetsstyrelsen att utkvittera och mot redovisningsskyldighet handhava de utanordnade penningmedlen

Hammartorp den 29 maj 1946.

A Jönsaklsson [redacted]

Borittnas
Lars Kullman A Lenander

Bil. H.

Uppgift å sökande av lån från statens avdikningslånefond till utförande av "Hammars-Engelska dikningsföretag 1941" för vilka lån tillstyrkes.

Kristianstads län.

Nosaby socken.

7/64 10^3 (A) Hammar ✓ Jöns (h) Olsson

Kristianstad i augusti 1946.

Klas Westling

statens lantbruksingenjör.

påt. 1 kontrakt
2 ex skuldförb.
säkerhetsförb.

242/49

L 2 · 1380

LANTBRUKSSTYRELSEN
14 OKT. 1950
DIARIE N:o U 1883
SAK N:r

FÖRETAG: Hammars Engelska.

Skuldförbindelse ~~över~~lämnad
till Ragnar Friberg
den 11/12 1950
godkänd den 20/12 1950

50 %/

Arbetsplan upprättad av lantbruksingenjören Lennart Holmström i samband med år 1941 avslutad syneförrättning.
Statsunderstöd beviljade den 30 april 1949.
Statsbidrag
till företagets utförande .... kr. 5.100
» en första rensning .... » - kr. 5.100
Lån till företagets utförande .... kr. 3.600

KONTRAKT.

Kungl. Lantbruksstyrelsen har den 30 april 1949 till

Hammars Engelska dikningsföretag 1941 i Nosaby socken,

KRISTIANSTADS LÄN

beviljat dels **statsbidrag** från **statens avdikningsanslag** med femtusenetthundra (5.100) kronor, ~~varav till företagets utförande~~ ~~kronor och till en första rensning av avloppen~~ ~~kronor~~,

och dels **lån** från **statens avdikningslånefond** med tretusensexhundra (3.600) kronor och samtidigt fastställt arbetsplan för företaget.

Följande överenskommelse träffas mellan å ena sidan Lantbruksstyrelsen och å andra sidan företagets delägare genom dess ~~styrelse~~ -ordf. / ~~befullmäktigade representant~~ ~~sa~~mtliga intressenter- båd~~a intressen~~ter ende ~~intressent.~~

§ 1.

Lantbruksstyrelsen utbetalar till företaget såsom förskott högst en tredjedel av statsbidraget och en tredjedel av lånet, sedan Styrelsen godkänt dels för detta kontrakts fullgörande lämnad säkerhetsförbindelse och dels för lånets återbetalning ställd med behörig borgen eller annan säkerhet försedd skuldförbindelse samt hos Lantbruksstyrelsen genom intyg av stats- eller kommunaltjänsteman eller eljest av två trovärdiga, ojäviga personer, som icke äro intressenter i företaget, styrkts, att arbetet på allvar igångsatts. Ytterligare utbetalning av bidraget och lånet sker efter Lantbruksstyrelsens bestämmande i den mån kostnaderna för arbetets utförande och inköp av materiel motivera utbetalning eller arbetet slutförts och detta styrkts av tjänsteman inom lantbruksingenjörsorganisationen eller den som förordnats att verkställa besiktning eller avsyning av företaget.

§ 2.

Bidrags- och låntagaren förbinder sig:

att utföra företaget till den 1 september 1951 i överensstämmelse med den vid statsmedlens beviljande fastställda arbetsplanen med de eventuella ändringar däri, som Lantbruksstyrelsen kan komma att efter framställning besluta;

(Ud förlängt till 31/12 57)

STATENS REPRODUKTIONSANSTALT 395148

att under året närmast efter avsyningen utföra en första rensning av i företaget ingående avlopp före september månads utgång;

att bestrida vad utöver beviljade statsmedel kan erfordras för företagets fullbordande, däri inberäknat kostnad för en första rensning av avloppen och till lantbruksingenjörsorganisationen utgående gottgörelse för arbetsledning, avsyning m. m. samt vid dylika förrättningar erforderlig hantlangning;

att underhålla det utförda arbetet intill dess sådan underhållsskyldighet kan varda annan i laga ordning ålagd eller vederbörande därifrån befriats;

att vid arbetets utförande och underhållsskyldighetens fullgörande vidkännas Lantbruksstyrelsens inseende och kontroll;

att när sådant av Lantbruksstyrelsen eller vederbörande tjänsteman inom lantbruksingenjörsorganisationen påfordras, förete behörigen verifierade räkenskaper för företaget ävensom att, därest torrläggningskostnad, vartill statsmedel beviljats, beräknats till högre belopp än verkliga kostnaden, efter föreskrift av Lantbruksstyrelsen vidkännas motsvarande minskning av bidraget och lånet; samt

att fullgöra de övriga åtaganden, som enligt Kungl. Maj:ts kungörelser angående villkoren för statsbidrag från statens avdikningsanslag och lån från statens avdikningslånefond åligga mottagare av ifrågavarande statsmedel.

§ 3.

Har obehörig avvikelse från den fastställda arbetsplanen skett eller har arbetet icke utförts inom därför bestämd tid och Lantbruksstyrelsen ej heller medgivit anstånd med dess utförande eller skulle Styrelsen finna den säkerhet, som blivit ställd för lånets återbetalning, icke vidare nöjaktig, och ny säkerhet, som av Styrelsen godkännes, icke avlämnas inom bestämd tid eller erlägges icke den bestämda annuiteten i behörig tid, äger Lantbruksstyrelsen att inställa all vidare utbetalning av statsmedlen samt att återfordra vad därav uppburits. Å sålunda lyftade och återburna medel skall erläggas fem procent årlig ränta från lyftningsdagen till dess betalning sker.

§ 4.

Kostnader, som i följd av erhållna statsbidrag och lån må hava föranletts för Lantbruksstyrelsen, skola bestridas av respektive mottagare av dessa medel.

§ 5.

Detta kontrakt må av bidrags- och låntagaren när som helst uppsägas, dock, om någon del av beviljade statsmedel utbetalats, under villkor att återbäring därav sker enligt bestämmelserna i § 3.

Detta kontrakt är upprättat i två likalydande exemplar, varav vardera kontrahenten tagit ett.

Hammenstorp den .... 19......

[illegible]

Att lantbrukaren Jöns Olsson

i bägges vår närvaro egenhändigt undertecknat förestående kontrakt, intyga: [illegible]

Anton Svensson [illegible]

Adress Hammars Egnahem Adress [illegible]

Axel Andersson Kristianstad

Kristianstad

Kungl. Lantbruksstyrelsen antager detta kontrakt.

Stockholm den 22 maj 1951.

På Kungl. Lantbruksstyrelsens vägnar

Martin Hägglund

Vederbörandes uppmärksamhet fästes å bestämmelserna dels i 7 kap. 58 § vattenlagen, vari stadgas att, därest företaget icke bragts till slut inom tid som i utlåtandet föreskrivits, vare frågan om företaget förfallen; dock att vattendomstolen må på förenämnda tids utgång gjord ansökning bevilja anstånd med företagets fullbordande och dels i 13 kap. 17 § vattenlagen, vari stadgas att, därest det framtida underhållet försummas, Konungens Befallningshavande eller annan myndighet Konungen bestämmer äger själv bota bristen på den försumliges bekostnad.

Bilaga 6

KRISTIANSTADS STAD
BYGGNADSKONTORET

Telefon: växel 155 00

Byggnadskontoret, Kristianstad
Ink. d. 30 JUNI 1961 Dnr 533/61

Till

Statens lantbruksingenjör
Kristianstad

Ang. omläggning av Hammars diknings- och kloakledningsföretag 1954

Under upprättande av arbetsplan för väg 4 Malmö - Karlskrona, delen Härlöv - Hammar kommer rubricerade dikningsföretag att behöva omläggas enl. bifogad plan, skala 1:2000 (ritning nr 74).

Byggnadskontoret vill föreslå att företaget utbygges med ledning ø 500, vilken dimension i föreslagen lutning avbördar samma kvantitet vatten som dikningsföretagets.

Byggnadskontoret anhåller om lantbruksingenjörens yttrande ang. nämnda förslag till omläggning av dikningsföretaget.

Kristianstad den 30 juni 1961
Kristianstads stads byggnadskontor
Arne Montén
/Arne Montén/
Byggnadschef

Förestående förslag granskat utan anmärkning.

Kristianstad i lantbruksnämnden den 30 juni 1961.
And B Andersson
/And. B. Andersson/
förste assistent.

Fastighet	
Hammar 145	F.Trd
" " 185	Grov
" " 147	Försa
" " 149	Jord

248/49

BESLUT
DEN 10 JAN 1952
LANTBRUKSSTYRELSEN

LANTBRUKSSTYRELSEN
6 NOV 1951
DIARIE Nr J2048
SAK Nr

RAPPORT

över verkställd avsyning av torrläggningsföretag.

Företagets namn: "Hammars Engelska dikningsföretag 1941" i Nosaby socken av Kristianstads län.

Planen fastställd av Kungl. Lantbruksstyrelsen den 30 april 1949.

Bidrag från statens avdikningsanslag kr. 5.100:--

Lån från statens avdikningslånefond kr. 3.600:--

Kontrakt om arbetenas utförande antaget den 22 maj 1951.

Arbetsstyrelsens ordförande: Lantbrukaren Jöns Olsson, Hammartorp pr Kristianstad.

Företaget befanns därvid vara i sin helhet utfört i nära anslutning till det ändringsförslag, som angives å närslutna arbetsritning för Hammars Engelska dikningsföretag 1941. Genom utförandet av "Hammar nr 10 dikningsföretag 1947", godkänt av Kungl. Lantbruksstyrelsen den 19 okt. 1951, avleddes (flyttades) ett österifrån tillstötande nederbördsområde av något över 200 har från p. 11+96 till p. 8+43 i Hammars Engelska dikningsföretag 1941. Härigenom har rördimensionen å str. 8+43-11+96 kunnat minskas från föreslagna 28" rör till 18" rör.

Arbetet tillstyrkes till godkännande. Kostnaden för utförandet av företaget framgår av bifogade kostnadssammandrag.

Kristianstad den 2 nov. 1951.

Klas Westling

statens lantbruksingenjör.

[illegible] handl. + 2 ritn. tillh. ändr.

LANTBRUKSNÄMNDEN
I
KRISTIANSTADS LÄN
KRISTIANSTAD

242/49

[illegible]
[illegible]

LANTBRUKSSTYRELSEN
22 DEC. 1951
DIARIE Nr 2018
SAK Nr 57

C/EJ
AD 51.3.34

Till

Kungl. Lantbruksstyrelsen,
Stockholm.

BESLUT
DEN 10 JAN 1952
I
LANTBRUKSSTYRELSEN

Lantbruksnämnden i Kristianstads län får härmed avlämna begärt yttrande angående Hammars Engelska dikningsföretag 1941 i Nosaby socken av Kristianstads län.

Lantbruksnämnden tillstyrker den vidtagna ändringen av den fastställda arbetsplanen, vilken vidtagits efter samråd med lantbruksingenjören. Lantbruksnämnden tillstyrker dessutom, att den uppgivna verkliga kostnaden för företaget lägges till grund vid beräkningen av de slutliga bidrags- och lånebeloppen, vilka då skulle bli resp. 4.790 kr och 3.380 kr. Ytterligare statsunderstöd skulle i så fall utgå till företaget med 610 kr resp. 420 kr.

~~Remisshandlingarna återgå~~.

I lantbruksnämndens beslut i ärendet hava deltagit ordföranden landshövding P. Westling samt ledamöterna landstingsmännen I. Persson, A. Ljunggren och L. Åkesson, lantbrukare H. Jönsson (suppleant för statsrådet Norup), sekreterare H. Henriksson och undertecknad lantbruksdirektör N. Carlsson.

Kristianstad den 20 december 1951.

För LANTBRUKSNÄMNDEN i KRISTIANSTADS LÄN:

Nils Carlsson

Till
Lantbruksnämnden,
Kristianstad.

Ang. Hammars Engelska dikningsföretag 1941 i Nosaby socken av Kristianstads län.

Förtroendemannen i rubricerade företag har i till Lantbruksstyrelsen den 6 november 1951 inkommen skrivelse anhållit om dels Lantbruksstyrelsens godkännande av viss ändring i den fastställda arbetsplanen, dels att Lantbruksstyrelsen ville såsom anläggningskostnad godkänna och för understödsberäkningen tillämpa den verkliga kostnad som i särskild uppgift samtidigt lämnats.

Därest vid förslagets upprättande använda arbets- och materialpriser tillämpas skulle den sökta ändringen innebära att det beviljade bidraget minskades från 5.100 kr. till 4.180 kr. och lånet från 3.600 kr. till 2.960 kr.

Lägges den uppgivna verkliga kostnaden till grund vid beräkningen skulle de slutliga bidrags- och lånebeloppen bli resp. 4.790 kr. och 3.380 kr. och skulle härigenom ytterligare statsunderstöd utgå till företaget med 610 kr. respektive 420 kr. utan att dock medel utöver vad som ursprungligen tilldelats företaget skulle behöva tagas i anspråk.

Med anledning av den sålunda gjorda framställningen om visst ytterligare understöd får Lantbruksstyrelsen under hänvisning till Lantbruksstyrelsens skrivelse den 7 maj 1951 härigenom anmoda Eder att skyndsamt avgiva yttrande. 2 häften handlingar, 3 ritningar, förenämnda skrivelse, kostnadssammandrag och avsyningsrapport den 2 november 1951 bifogas och återförväntas. ./.

Stockholm den 30 november 1951.

Enligt uppdrag

BK

(Bo Kollberg)

LANTBRUKSSTYRELSEN
6 NOV. 1951
DIARIE Nr J 2048
SAK Nr

Ändring i plan

BESLUT
DEN 10 JAN 1952
I
LANTBRUKSSTYRELSEN

Till Kungl. Lantbruksstyrelsen,

Stockholm.

Sedan torrläggningsarbetena vid "Hammars Engelska dikningsföretag 1941" i Nosaby socken av Kristianstads län slutförts med den ändringen, att å sträckan 8+43-11+96 nedlagts 18" cementrör istället för i förslaget angivna 28" rör, får jag härmed vördsamt anhålla om sådan ändring av den av Kungl. Lantbruksstyrelsen den 30 april 1949 fastställda arbetsplanen, att företaget får utföras på sätt som framgår av bifogade arbetsritning och av bifogade av statens lantbruksingeniör Klas Westling utfärdade avsyningsintyg.

Genom att rördimensionen å str. 8+43-11+96 kunde minskas från 28" till 18" uppstod ett billigare utförande än förslaget angiver. På grund av penningvärdets försämring samt därav föranledda högre arbetslöner och materialkostnader har besparingen emellertid blivit obetydlig, vilket framgår av bifogade kostnadssammandrag.

I anledning därav får jag vördsamt anhålla, att Kungl. Lantbruksstyrelsen vid slutligt fastställande av företagets kostnader, ville som anläggningskostnad godkänna det belopp kr. 14.376:24, som bifogade sammandrag över företagets verkliga kostnader utvisa, samt att vid reduceringen av tilldelade statsmedel detta sker med hänsyn till ovan åberopade verkliga kostnader.

Hammartorp pr KRISTIANSTAD den 2 november 1951.

jönsohlsson

(Jöns Ohlsson)

förtroendeman för företaget.

LANTBRUKSSTYRELSEN
6 NOV 1951
DIARIE Nr J 2048
SAK Nr

SAMMANDRAG

enl. förda räkenskaper över verkliga kostnader för utförandet av "Hammars Engelska dikningsföretag 1941" i Nosaby socken av Kristianstads län.

BESLUT
DEN 10 JAN 1952
I
LANTBRUKSSTYRELSEN

Syneförrättningen	399:82
Vattendomstolsavgift	25:02
Arbetskostnader	13300:--
Försäkringsavgift	32:--
Arbetskontroll	233:80
Arbetsstyrelsens omkostnader	14:60
Arvode åt arbetsstyrelsen	200:--
Räntor å förskotterade medel	171:--
Summa kronor	14376:24

Kristianstad den 2 nov. 1951.

Jöns Ohlsson

(Jöns Ohlsson.)
förtroendeman för företaget.

Undertecknad har denna dag granskat räkenskaperna för ovan nämnda företag och därvid funnit att förestående sammandrag för utgiftsposterna äro i överensstämmelse med de härför förda räkenskaperna och företedda verifikationerna.

Kristianstad den 2 nov. 1951.

And B Andersson

(And.B. Andersson)
1:ste assistent hos statens lantbruksingenjör.

BESLUT
DEN 16 OKT. 1951
LANTBRUKSSTYRELSEN

242/49 Domb.

LANTBRUKSSTYRELSEN
17 SEP. 1951
DIARIE Nr J 1607
SAK Nr

RAPPORT

över verkställd besiktning av torrläggningsföretag.

Företagets namn: "Hammars Engelska dikningsföretag 1941" i Nosaby socken av Kristianstads län.

Planen fastställd av Kungl. Lantbruksstyrelsen den 30 april 1949.

Bidrag från statens avdikningsanslag kr. 5.100:--

Lån från statens avdikningslånefond kr. 3.600:--

Kontrakt om arbetets utförande antaget den 22 maj 1951.

Arbetsstyrelsens ordförande: lantbrukaren Jöns Olsson, Hammartorp pr Kristianstad.

Vid av undertecknad företagen besiktning av ovan angivna företag har befunnits att kostnaden för verkställt arbete beräknad enl. i fastställda arbetsplanen angivna á priser befunnits uppgå till

omkring	12.000:--
Härtill förrättningskostnader	399:82
Summa kronor	12399:82

Detta motsvarar c:a 80 % av den fastställda arbetskostnaden.

Kristianstad i lantbruksingeniörskontoret den 15 sept. 1951.

Enligt uppdrag:

And B Andersson

(And.B. Andersson)
förste assistent.

Kristianstad den 3 nov. 1951.

LANTBRUKSSTYRELSEN
6 NOV. 1951
DIARIE Nr U 2048
SAK Nr

Till Kungl. Lantbruksstyrelsen
STOCKHOLM.

På uppdrag får jag härmed vördsamt översända följande handlingar rörande "Hammars Engelska dikningsföretag 1941":

✓ 1 st. avskrift av betänkande ✓
✓ 1 st. " " synehandlingar ✓
✓ 2 st. ritningar å vitt papper ✓
✓ 1 st. arbetsritning (ozalidkopia) ✓
✓ 1 st. avsyningsrapport av statens lantbruksingenjör ✓
✓ 2 st. rekvisitioner å rest. statsmedel ✓
✓ 1 st. skrivelse med begäran om ändring av arbetsplan ✓
✓ 1 st. kostnadssammandrag. ✓

Efter ärendets behandling torde benäget innestående statsmedel samt betänkande, synehandlingar med tillhörande 2 st. ritningar översändas till styresmannen lantbr. Jöns Olsson, Hammartorp
KRISTIANSTAD.

Kristianstad som ovan

förste assistent.

Avskrift. 2682.

J 1607/51

ff

Lantbrukaren Jöns Ohlsson
Hammartorp
Kristianstad.

Lantbruksstyrelsen har denna dag medgivit, att till Hammars Engelska dikningsföretag 1941 i Nosaby socken, Kristianstads län, må utbetalas av det till ifrågavarande företag beviljade statsbidraget ytterligare 1.700 kronor och av det därtill anvisade lånet 1.200 kronor.

Nämnda belopp komma att från Lantbruksstyrelsens kassakontor i enlighet med de hit insända rekvisitionerna tillställas Eder.

Lantbruksstyrelsen har denna dag medgivit att - såvitt avser rätten till beviljade statsmedel - arbetstiden för företaget må utsträckas till den 31 december 1951.

Om företaget icke kan slutföras till den i synemännens utlåtande föreskrivna tidpunkten, den 31 december 1951, böra företagets intressenter före nämnda dag hos vederbörande vattendomstol ansöka om förlängning av arbetstiden, då eljest statsunderstödet kan komma att indragas. Erforderliga upplysningar erhållas hos lantbruksingenjören.

Stockholm den 16 oktober 1951.

Enligt uppdrag

Rune Finch

Bestyrkes å tjänstens vägnar:
I Kungl. Lantbruksstyrelsen
P. Berglund.

242/49

BESLUT
DEN 16 OKT. 1951
I
LANTBRUKSSTYRELSEN

D. N:r J 1607/51
ff

P. M.

för utbetalande av statsunderstöd.

Företag: Hammars Engelska dikningsföretag 1941 i Nosaby socken, KRISTIANSTADS LÄN

Arb. plan: 30/4 1949

Kontrakt: 22/5 1951

Fullbordas: 1/9 1951

Statsbidrag: 5.100 kronor

Lån: 3.600 kronor

Beräkn. kostnad: 15.309:82 kronor

Verkst. utbet. d. 12/6 1951 av statsbidrag: 2.100 kr.
av lån: 1.500 kr.

Utfört arbete enligt 1:e assistent And.B. Andersson den 15/9 1951

12.399:82 kr. = c:a 80 %. medn. 75 %

Bidr. 0,75 · 5100 = 3.820
— 2.100
1.720

Lån 0,75 · 3600 = 2.700
— 1.500
1.200

Ordf. i arb. styrelsen Lantbrukaren Jöns Ohlsson, Hammartorp, KRISTIANSTAD. bg
~~Ende intressent~~

Rekv. bifogad Medg. förl. av arb.tiden till ~~1/9-51~~ 31/12 51 + [illegible] (vl 31/12-51)

Utbetalas
av statsbidrag 1.700 kr.
av lån 1.200 kr.

Stockholm den 9/10 1951

Lantbruksstyrelsen 3054. 49. okt. 1000.

STATENS REPRODUKTIONSANSTALT 407149

BESLUT
DEN 12 JUN 1951
I
LANTBRUKSSTYRELSEN

242/49

LANTBRUKSSTYRELSEN
26 MAJ 1951
DIARIE Nr J 806
SAK Nr

RAPPORT

över verkställd besiktning av torrläggningsföretag.

Företagets namn: "Hammars Engelska dikningsföretag 1941" i Nosaby socken av Kristianstads län.

Planen fastställd av Kungl. Lantbruksstyrelsen den 30 april 1949.

Bidrag från statens avdikningsanslag kr. 5100:--

Lån från statens avdikningslånefond kr. 3600:--

Kontrakt om arbetets utförande antaget den 22 maj 1951.

Arbetsstyrelsens ordförande: lantbrukaren Jöns Olsson, Hammartorp pr Kristianstad.

Vid av undertecknad företagen besiktning av ovan angivna företag har befunnits att kostnaden för verkställt arbete beräknad enl. i fastställda arbetsplanen angivna á priser befunnits uppgå till omkring 6.000:--

Härtill förrättningskostnader 399:82

Summa kronor 6.399:82

Detta motsvarar c:a 41.5 % av den fastställda arbetskostnaden.

Kristianstad i lantbruksingeniörskontoret den 25 maj 1951.

Enligt uppdrag:

(And.B. Andersson)
förste assistent.

B. 2.100 –
L. 1.500 –

Avskrift.

Protokoll fört med delägarna i "Hammars Engelska dikningsföretag 1941" i Nosaby socken av Kristianstads län.

LANTBRUKSSTYRELSEN
26 MAJ 1951
DIARIE Nr 0 306
SAK Nr

År 1950, okt. 9 kl. 9.00 f.m. hos lantbr. Jöns Olsson, Hammar nr 10.

Närvarande:

Jöns Olsson Hammar nr 10
Nils Nilsson " " 10
Karl J. Åkerström Hammar nr 10
Per Hansson " " 1 och
Hjalmar Jönsson " " 10.

Det antecknades att jämväl lantbruksingeniör K. Westling var närvarande vid sammanträdet.

§ 1.

Det uppdrogs åt lantbruksingeniör K. Westling att leda förhandlingarna, och åt Jöns Olsson och Nils Nilsson att justera protokollet.

§ 2.

Angående sammanträdet hade kungörelser utfärdats, som den 17 sept. 1950 varit anslagen i Nosaby kyrka och den 18 sept. 1950 varit införd i tidningen Nyaste Kristianstadsbladet.

§ 3.

Till ensam styresman för företaget valdes Jöns Olsson, Hammar nr 10.

Hammar nr 10 pr Kristianstad den 9 okt. 1950.

Klas Westling,
statens lantbruksingeniör.

Justeras:

Jöns Olsson, Nils Nilsson.

Vidimeras:

Klas Westling

1951 den 12 juni.

J 1883/50; 806/51

AN

Länsstyrelsen i Kristianstads län,
Kristianstad.

Sedan Kungl. Lantbruksstyrelsen genom beslut den 30 april 1949 beviljat lån från statens avdikningslånefond med 3.600 kronor till utförande av Hammars Engelska dikningsföretag 1941 i Nosaby socken, Kristianstads län, får Lantbruksstyrelsen härigenom lämna uppgift å den fastighet inom företaget, vartill lån beräknats utgå.

Fastighet	Registernummer	Ägare
Nosaby socken		
Hammar	10^3	Jöns Ohlsson

Stockholm den 12 juni 1951.

Enligt uppdrag

Hjalmar Forsman

Kungl. Lantbruksstyrelsen.

Hemmans Engelholm af 1941, Kristianstads län

Ordf. ~~ej~~ bef. 16 Jul 1933 1/53

Lantbr. Jöns Ohlsson,

Hammarlöv,

~~Hammars landsf.~~

Kristianstad

Sekret. f.

Skuldf.

~~Ej~~ rapport

2 ~~Ej~~ pekv: ar

+ Orion (Hal. förlag)

242/49

Ink. till [illegible] 24.10.50

Kristianstad d. 23/10 1950

BESLUT
DEN 22 MAJ 1951
I
LANTBRUKSSTYRELSEN

Herr Byråingenjören
Hjalmar Forsman
K. Lantbruksstyrelsen
Stockholm.

I enl. med vårt telefonsamtal översändes härmed avsyningsbevis för "Hammars Engelska dikningsföretag 1941" i Nosaby socken av Kristianstads län och får jag härmed anhålla att Byråingenjören benäget bifogar denna bevis till ~~de~~ den 13 d:s översända kontraktshandl.

Med utmärkt Högaktning
Sved J. Andersson
förste assistent

242/49

KUNGL. LANTBRUKSSTYRELSEN
STOCKHOLM 16
Tel. 23 46 20 Tga Lantbruk
Postgiro 15666

LANTBRUKSSTYRELSEN
20 DEC. 1950
DIARIE Nr
SAK Nr

Dnr J 1883/50
Detta nummer torde åberopas i svarsskrivelse.

MG

Lantbruksingenjören K. Westling,
Kristianstad.

Vid granskning av till Kungl. Lantbruksstyrelsen inkomna kontraktshandlingar rörande Hammars Engelska dikningsföretag 1941 i Nosaby socken, Kristianstads län, har anmärkts, att G. Ohlsson såsom borgensman för kontraktets fullgörande är jävig att bevittna kontraktstagarens namnteckning.

.//. Med anledning härav återgå de båda kontraktsexemplaren för vittnesmeningens komplettering genom underskrift av ytterligare ett ojävigt vittne.

Stockholm den 11 december 1950.

Enligt uppdrag

Hjalmar Forsman.

Efter verkställd komplettering återsändas de båda kontraktsexemplaren.

Kristianstad den 19 december 1950.

I tjänsten:

Klas Westling.